Влада — Радам!

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України ◆ № 179 (429) ◆ Субота, 19 вересня 1992 року ◆ Ціна 2 крб.

Президент України Л. КРАВЧУК:

— Конституцію України має приймати весь народ.

— Я не підтримував і не підтримую тих, хто закликає до розпуску Верховної Ради. Я за з'їзд на конгрес Рад, де можна було б виробити позиції щодо співпраці владних структур.

— До Союзу в тій чи іншій формі вороття немає. Це була б зовсім інша політика, ніж та, яку вибрав народ.

— Я казав, що спираюся на Рух як на демократичну організацію. Зараз, коли він розколовся на національно-демократичний конгрес і фракції, то спиратимуся на здорові сили.

Голова Верховної Ради України І. ПЛЮЩ:

— Час розкидати каміння закінчився. Зараз настав час збирати каміння. І діяльність кожного має оцінюватися тим, як він уміє це робити.

— Реформи можна проводити тільки тоді, коли в суспільстві панує стабільність.

— Наше спасіння в тім, що не треба ні на кого, крім самих себе, сподіватися. Нам необхідно будувати свою, українську державність.

— Без визнання району як базового рівня Рад реформи не можуть успішно розвиватися.

ЦІ ДУМКИ КЕРІВНИКИ НАШОЇ ДЕРЖАВИ ВИСЛОВИЛИ НА ЗУСТРІЧІ З ГОЛОВАМИ РАД, ЩО ВІДБУЛАСЯ ВЧОРА. ДЕТАЛЬНІШЕ ПРО ЦЮ ЗУСТРІЧ — У НАСТУПНОМУ НОМЕРІ.

ДЕЛЕГАЦІЯ БУНДЕСТАГУ

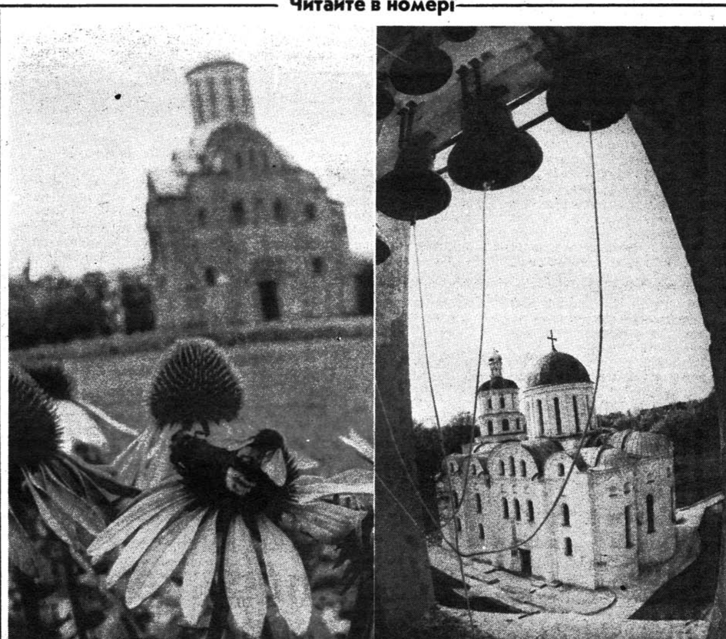
З 16 вересня в Києві перебуває делегація бундестагу ФРН. Її очолює голова економічної комісії парламенту Німеччини Фрадхольм Ост.

Делегацію прийняв заступник Голови Верховної Ради України В. Гриньов. Під час бесіди обговорювалися питання економічної реформи в Україні та перспективи переходу нашої держави до ринкової економіки. Наголошувалося також на необхідності активізувати міжпарламентські зв'язки між двома державами, зокрема в галузі економіки.

Того ж дня делегація мала зустрічі з представниками Комісії Верховної Ради України з питань економічних реформ, першим віце-прем'єр-міністром України В. Симоненком та заступником міністра зовнішньоекономічної діяльності і торгівлі України А. Маковієм.

ХЛІБОРОБИ Чернігівщини успішно виконали держзамовлення. На хлібоприймальні підприємства відвантажено 355330 тонн зерна. Це на 41 тисячу тонн хліба більше, ніж торік. Найвагоміший внесок у виконання першої хліборобської заповіді зробили трудівники Бахмацького, Борзнянського, Бобровицького, Менського, Куликівського та Ріпкинського районів. Продаж хліба триває. Очікується надходження ще тисячі тонн кукурудзи, гречки.

Читайте в номері

9 **ЧЕРНІГОВУ — 1300 РОКІВ**

Передплата-93

«Голос України» — газета Верховної Ради України, виходить п'ять разів на тиждень обсягом удвічі більшим, ніж будь-яка з українських газет, 16 сторінок і при цьому коштує:

- на рік — 480 крб.
- на півроку — 240 крб.
- на квартал — 120 крб.
- на місяць — 40 крб.

«Голос України» виходить українською (індекс 60955) та російською (індекс 60997) мовами, має додатки мовами національних меншин.

Дещо про передплату, лотерею та їх спонсорів читайте на 4-й стор.

Тим, хто бажає додивитися кіносеріал «Багаті теж плачуть» до кінця, радимо НЕ ЧИТАТИ матеріал на 11-й стор.

Шукайте золото в Інгулі

Продиктовано в номер

Перший в історії України чемпіонат по видобутку золота відбудеться 20 вересня на березі річки Інгул у Кіровограді. Кожному учасникові видадуть відро піску і своєрідну драгу. Хто першим вимиє заховані 7 золотих блискіток, одержить приз — 17 тисяч карбованців. Як розповів заступник голови Кіровоградського міськвиконкому Микола Чигрин, такі змагання справді проводяться в Україні вперше. А ідею подав і взявся спонсорувати голова облради профспілки працівників кооперації та інших форм вільного підприємництва Володимир Гришко. Чемпіонат проходитиме в рамках дня міста, яке святкуватиметься 19—20 вересня. Такі змагання проводяться у Каліфорнії, Шотландії, а у нас на Кіровоградщині, де поклади золота і алмазів виходять майже на поверхню, сам Бог велів започаткувати їх. Може, тоді й уряд наш візьметься за видобуток українського золота?

Микола ВОЛОК.

Кіровоград.

Парламентська хроніка

ВІД СЕСІЇ ДО СЕСІЇ ЖИВЕТЬСЯ ВЕСЕЛО...

Денне і вечірнє засідання 17 вересня

Верховна Рада прийняла Закон України «Про державну статистику», обговорила зміни і доповнення до деяких законодавчих актів у зв'язку з прийняттям закону про приватизаційні папери, а також розглянула у другому читанні проект закону про адвокатуру.

Очевидно, переважній більшості депутатів знайома ця студентська пісенька. Не певен, що багатьом з них «від сесії до сесії жилося весело», бо більшості довелося пожити серед своїх виборців, а їхню думку про роботу парламенту захоплюючою не назвеш.

Але прийшла сесія, і тут, схоже, веселого буде поки що мало... Дозволю собі коротенький абзац із стенограми:

Голова: Ми почекаємо, ви розберіться. А, до другої. Ну, будь ласка, перший мікрофон.

Депутат (не назвався): І в другій статті є на сторінці четвертій, це четверта якась, п'ята поправка до другої статті.

Голова: Ні, на п'ятій сторінці — то третя стаття.

Депутат: Ні, от стаття, стаття друга саме.

Голова: Стаття друга закінчується на четвертій сторінці.

Депутат: Вибачте, у мене погано віддруковано...

Мільйони засмиканих цінами, чергами громадян незалежної України терпляче слухають. Слухають, як один із авторів законопроекту довго і наполегливо з'ясовує, чи треба було погоджувати проект із постійною комісією. Спостерігають, як депутати беруться з'ясовувати між собою, як треба трактувати закон, котрий вони колись прийняли. Спантеличені, бо випливає, що Комісія з питань законодавства і законності взагалі не може нормально працювати, бо має одне приміщення і жоден з її членів, крім секретаря, не має робочого стола... І все це лише на одному засіданні, для одного і того ж знервованого громадянина-виборця.

Як і неважко було передбачити, обговорення у другому читанні закону про адвокатуру викликало «двобій» представників правоохоронних органів (міліції, прокуратури), з одного боку, і власне «посланців» адвокатури до парламенту — з іншого. Та ж міліція і прокуратура, оброслі кримінальними і іншими справами, зацікавлені у найшвидшому їх розкритті чи припиненні без зайвої на те мороки з адвокатами (чим менше у захисників прав, тим менше клопоту). Адвокатура ж, зі свого боку, вимагає матеріальної і юридичної незалежності (пільги в оподаткуванні, допуск до справи з моменту затримання чи арешту підсудного, рівність на судовому процесі тощо). Бо інакше, за словами В. Бедя, одного з авторів законопроекту, якщо нині трактувати інститут адвокатури на старий кшталт, то дійдемо до того, що ми вже пережили, коли адвокатура нікому не була потрібна.

За цим усім якось згладилася проблема, що досі гостро обговорювалася серед самих адвокатів: бути чи не бути кваліфікаційним іспитам при отриманні права на захисницьку діяльність. Одні вважають це витівкою «старої гвардії», щоб не допустити до свого кола чужих і непокірних, а сама «гвардія» — як перепону для невігласів і аморальників. Сесія увімкнула кваліфікаційним іспитам «зелене світло». Правда, наполягла, щоб вони були обов'язкові і для правознавців з почесними званнями.

Проте закон прийняти в цілому так і не вдалося. Спіткнулися на 5 статті, яку треба доопрацювати.

Гіркий підсумок дня й не, отого періоду «від сесії до сесії» підвів головуючий: треба попрацювати наступного тижня у комісіях, «тому бо, бачите, що робиться на пленарних...».

Бачимо.

Анатолій БЕНЬ,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

ХТО ГОЛОВНІШИЙ — ЛЮДИНА ЧИ АВТОМОБІЛЬ?

Ранкове засідання 18 вересня

Напевне, не один дядько почухав потилицю, почувши перші слова головуючого про те, що група депутатів не може вчасно прибути на сесію з Оболоні (Київ). А коли Іван Степанович додав, що автобус подано для народних обранців вчасно, то неважко здогадатися, які думки зароїлися в їхніх головах. Особливо в тих, хто вже протягом кількох днів не може вибратися до райцентру за хлібом через відсутність пального в автобусному парку. А тут тобі під носом — метро, тут тобі — персональний автобус, проте слуги народу не дуже поспішають творити закони в ім'я кращого майбутнього тих, хто їх обирав.

Від себе додам: роблять це цілком свідомо. Бо коли о 9-й годині 15 хвилин табло засвідчило, що в залі засідань перебуває 349 парламентаріїв, вирішив не дуже довіряти техніці й порахувати, скільки ж усе-таки є насправді. А щоб не помилитися, попросив кількох своїх колег-журналістів теж підрахувати кількість депутатів. Враховуючи тих, хто входив і виходив, кількість народних обранців коливалася в межах 145—157.

Отже, не транспорт винний. Передаючи свої реєстраційні картки колегам по парламенту, народні депутати заздалегідь вирішили, що сесія може обійтися без них. І набралося таких «сумлінних» ні мало ні багато, а «лише» 190—200 чоловік. Як тут не згадати баталій, які відбувалися в парламенті кілька днів тому, коли мова зайшла про складення повноважень тими, хто працює в державній адміністрації. Які тільки аргументи не йшли в хід. Мовляв, дехто хоче розвалити Верховну Раду, позбавити її кращих представників і так далі, і тому подібне. Однак, цього разу ніхто й не заікнувся, що будь-які рішення будуть неправомірні, оскільки кворуму, по суті, на пленарному засіданні не було. Лише Голова Верховної Ради Іван Плющ на початку засідання підкреслив, щоб присутні уважніше придивилися, хто ж дійсно хоче розвалу.

Можна б ще зрозуміти депутатів, якби сесія наближалася до завершення. Але ж вона лише цього тижня розпочалася, а зал уже порожній. Можливо, справді, мають рацію ті, хто вважає, що Верховна Рада вже вичерпала себе і слід проводити дострокові вибори? Принаймні сьогоднішнє засідання — це солідний аргумент на підтримку таких думок...

Щодо питань порядку денного, винесених на розгляд сесії, то першим у цьому списку стояв проект Закону про дорожній рух, який необхідно було обговорити в другому читанні. Звичайно, даний документ не виведе економіку України з кризи, проте він життєво важливий як в прямому, так і в переносному смислі. Адже щорічно на дорогах у нас гине до 10 тисяч і одержує травми до 60 тисяч громадян. Дискусії навколо прийняття цього законопроекту спалахнули буквально з перших хвилин. Спершу щодо того, варто чи ні створювати відповідний комітет. Врешті-решт, зупинилися на пропозиції головуючого доручити Кабінетові міністрів визначити в разі необхідності окрему структуру координування і управління рухом.

Судячи з дальшого обговорення, нарешті і в нас, як у всіх цивілізованих країнах, власники доріг компенсуватимуть витрати учасникам дорожнього руху, якщо дорожньо-транспортна пригода станеться внаслідок незадовільного стану доріг. Згідно із законом тепер до учасників дорожнього руху відноситимуться й велосипедисти, а пішоходів не переслідуватимуть автомобілі на переходах. Щоправда, знаючи психологію наших водіїв, станеться це, напевне, не скоро. Хіба що біля кожної «зебри» цілодобово чергуватиме міліціонер.

Дехто почав захищати тих, хто постійно порушує правила дорожнього руху. Мовляв, якщо людина постійно п'є, то в неї що, слід забирати квартиру. На це головуючий цілком резонно зауважив, що п'яниця — це горе для однієї родини, а водій у нетверезому стані може стати призвідником трагедії для багатьох. Віднині водій зобов'язаний дбати також про дотримання чистоти на дорозі та біля неї. А простіше кажучи — не смітити.

Щодо тих, хто полюбляє «іномарки», то багатьом доведеться обмежити себе у виборі. Віднині реєструватимуть лише автомобілі, в яких кермо знаходиться зліва. До речі, судячи з реакції депутатів, це не така вже й проста для них проблема. Однак край суперечкам поклав народний депутат Сергій Головатий, який підкреслив, що, обговорюючи даний пункт, дехто на перше місце ставить автомобіль, а не людське життя. Адже саме автомобілі, обладнані для лівостороннього руху, досить часто є причиною трагедії на дорогах.

Після тригодинного обговорення проекту Закон про дорожній рух нарешті схвалили. Прийняли й відповідну постанову.

Після перерви депутати обговорили «різне».

Василь ТУГЛУК,
парламентський оглядач.

У Центральній виборчій комісії по виборах народних депутатів України

17 вересня відбулося засідання Центральної виборчої комісії по виборах народних депутатів України.

Комісія призначила на неділю 22 листопада 1992 року вибори народних депутатів України у 28 виборчих округах замість депутатів, повноваження яких припинено достроково у зв'язку з призначенням їх представниками Президента України, та вибулих з інших причин. Постанова про призначення виборів публікується у пресі. Затверджено кошторис видатків на підготовку і проведення виборів у сумі 45 мільйонів карбованців.

На засіданні також розглянуто підсумки повторного голосування на виборах народних депутатів України замість вибулого у Хустському виборчому окрузі № 177, Закарпатська область. Це питання комісія вже обговорювала. Прийняття рішення по ньому було відкладено, оскільки на окремих виборчих дільницях виявлено окремі порушення законодавства. На основі протоколів окружної виборчої комісії, матеріалів перевірки, яку провели члени Центрвиборчкому, та додаткової інформації, що надійшла з округу, після обміну думками Центральна виборча комісія більшістю голосів прийняла постанову: зареєструвати народним депутатом України від Хустського виборчого округу № 177 Дорчинця Дмитра Федоровича — голову Закарпатської обласної Ради народних депутатів, безпартійного, який проживає в м. Ужгороді.

На підставі того, що на Центральну виборчу комісію Президією Верховної Ради України покладено виконання функцій Центральної комісії з питань всеукраїнських і місцевих референдумів, комісія у цій своїй якості розглянула питання про організацію реєстрації ініціативних груп всеукраїнського референдуму та підбивання загальних підсумків збирання підписів громадян України, які вимагають проведення всеукраїнського референдуму. Затверджено форми документів для проведення всеукраїнського референдуму.

Розглянувши документи, подані Радами народних депутатів, комісія зареєструвала три ініціативні групи по збиранню підписів (із Золочівського району та м. Червонограда Львівської області і м. Києва) з вимогою проведення всеукраїнського референдуму з питання: «Ви за дострокове припинення повноважень Верховної Ради України після проведення дострокових виборів парламенту України у 1993 році?»

Комісія відмовила в реєстрації ініціативної групи всеукраїнського референдуму, обраної 19 серпня 1992 року на зборах громадян у м. Яворові Львівської області, оскільки подані документи не відповідають вимогам Закону «Про всеукраїнський та місцеві референдуми». Документи повернуто для приведення їх у відповідність із законом.

Комісія відклала розгляд подання Київської міської Ради народних депутатів про реєстрацію ще однієї ініціативної групи, яка висуває вимогу провести референдум з десяти питань, для проведення експертизи на відповідність цих питань закону «Про всеукраїнський та місцеві референдуми».

Вів засідання голова Центральної виборчої комісії В. Бойко.

ВІТЕР У КИШЕНІ

обіцяє проект Закону про оплату праці, запропонований урядом

Як тільки у людей з'явилася можливість вільно висловлювати свої думки, вони заговорили на повен голос про соціально-економічні гарантії. І зрозуміло: кожен прагне жити пристойно, працювати і одержувати зарплату зароблену, а не встановлену державним циркуляром. І звідси хвиля нещодавніх страйків та масових протестів шахтарів, учителів, водіїв, лікарів. Деякі політики, а то й просто гарячі голови звинувачують страйкарів у тому, що вони тягнуть ковдру на себе. Аби ж то так просто. Я ж певен, що наша держава пожинає плоди жорстокої економічної експлуатації, яка донедавна панувала у нашому соціалістичному домі і, на жаль, панує і нині.

Ось чому, беручись за реформування економіки України, дуже важливо критично оцінити існуючу в країні систему заробітної плати та механізм її реалізації через призму світового досвіду, щоб дати поштовх соціально-економічному розвитку молодої держави. Уряд усунувся від такої оцінки. Він поставив за мету законодавчо закріпити набутки старої радянської політики: «зрівнялівку» в оплаті праці, здирницьке оподаткування доходів підприємств та громадян, обмеження фонду заробітної плати, інші обов'язкові платежі. У надрах урядових кабінетів народився проект Закону про оплату праці, який в разі прийняття його Верховною Радою фактично усуває будь-яку мотивацію до трудової діяльності, не розкріпачує, а закріпачує де-юре виробників усіх секторів економіки.

Світовий досвід надбав дві головні концепції заробітної плати — прожиткового мінімуму та концепцію соціальної заробітної плати. Перша розглядає заробітну плату як спосіб відновлення робочої сили через прожитковий мінімум. Друга ж концепція розглядається як дольова (питома) участь працівника у виробленому національному доході з огляду на кількість і якість його праці. Відмінність між цими концепціями добре ілюструє мінімальний рівень зарплати, встановлений державою. 900 купонів ледьледь вистачить, щоб прожовотіти місяць на хлібі, воді й молоці. А вже на сіль та сірники, на комунальні виплати слід позичати. Інакше кажучи, прожитковий мінімум сьогодні вже не відповідає мінімальній заробітній платі і має становити, за підрахунками, не менше чотирьох-п'яти тисяч купонів. Це сьогодні, а завтра — хтозна...

Запропонований Кабінетом міністрів проект Закону не відповідає жодній з указаних концепцій. З одного боку, він ніби передбачає оцінку розміру оплати праці відповідно до результатів витраченої найманим робітником або службовцем енергії та наслідків господарської діяльності підприємства. А з другого — обмежує можливість підприємств сплачувати працівникові усе, що йому належить. Бо, констатуючи, що джерелом оплати праці є частина добавленої вартості, його автори пропонують обмежувати цю частину власноручно, що веде до фактичного заморожування заробітної плати, безправності власників та трудових колективів.

Нема сумніву, що відбувається спроба провести через Верховну Раду антиринковий за своєю суттю Закон, який загрожує звести рівень виробництва нанівець, розбити президентські, урядові чи парламентські економічні програми ущент.

Доведено, що економічна система, яка має у своєму розпорядженні дешеву робочу силу, нездатна впроваджувати продуктивну техніку та ефективні технології. За спостереженнями професора з Одеси О. Турецького, на підприємствах харчової промисловості України робітники працюють на себе два місяці, а десять — на державу, що призвело до занепаду цієї галузі.

Проект силкується переконати нас (ст. 10, «Регулювання мінімальної заробітної плати»), що мінімальна заробітна плата є манною небесною для народу, бо враховує буцімто усі потреби, вартість життя, соціальні пільги. Це міф. Разом з тим жодного слова — про необхідність привести у відповідність мінімальну заробітну плату до мінімального споживчого бюджету. Одне лиш грошове забезпечення цього бюджету може підтримати життєдіяльність людей і розширити відновлення робочої сили.

На думку багатьох моїх колег, законопроект переобтяжений положеннями, які не можуть бути нормою цього Закону. Це стосується визначення основної та додаткової заробітної плати (ст. 2,3), форм та системи оплати праці (ст. 5), середньої заробітної плати (ст. 7) тощо. Ці визначення можна відшукати у підручниках з політекономії. Треба зазначити, що вони не є нормами прямої дії, а посилання в них на акти, які мають бути прийняті у майбутньому, ставлять під сумнів реальну дію Закону. Через це обурює наполягання уряду ввести Закон у дію від дня його опублікування. Це неприхований намір заморожування заробітної плати, притискання до землі, насамперед, підприємств, які вже провели приватизацію.

Нам пропонують вітер у кишені. Тому треба наполягати на всенародному обговоренні цього проекту. Адже слід пам'ятати, що то буде не протяг-вітерець, а інфляційний вітер.

Василь КОСТРИЦЯ,
голова ради Федерації профспілки працівників кооперації та інших форм вільного підприємництва.

Що нарада нарадила!

ДАЙОШ ПІДТРИМКУ «СОБЕЗАМ»!

До чого тут «собези»? Ні, це так, між іншим. Надто вже за них агітував чоловік. Надто... довго. А загалом, то була нарада державної адміністрації Київщини, усіх комунальних служб та районних адміністрацій області з приводу зими, що невпинно, клята, насувається.

Боротися з стихією покликана, як я зрозумів, і державна адміністрація. І вона таки намагається, але... Начальники служб, що саме й повинні б дбати за наше обслуговування, обігрівання та освітлювання, бадьоро доповіли, чому вони цього зробити не зможуть. Не цілком, звичайно, а так десь відсотків на двадцять. І не вистачить тих відсотків (гасу, палива, електроенергії) переважно саме селу. Себто — сільським школам, лікарням, дитячим садкам...

І причини нібито об'єктивні (на думку головного інженера обласного управління «Нафтопродуктів» Геннадія Коренєва, не вистачає грошей на закупівлю палива), і проблем багато (в Білій Церкві, скажімо, за словами начальника комунальної служби області Леоніда Черненка, начальник ЖЕКу «розложився» (?). Та на душі одначе боляче, бо за тими відсотками — тисячі людей, що з «об'єктивних причин» зимуватимуть у темноті й холоднечі.

І сподіватися їм варто, либонь, тільки на себе, бо, на думку першого заступника голови обласної адміністрації Миколи Борсука, «в уряду — свої проблеми, а жити якось треба». Тож, мабуть, з перевіркою готовності до виживання в райони області вирішено направити представників обласної державної адміністрації.

Юрій НЕСТЕРЯК,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

З пошти

Я НЕ ЗГОДЕН З ПОЛІТИКОЮ УРЯДУ

Нас запевняли, що молочні продукти не подорожчають, а зробили навпаки. Тепер нашому збанкрутілому покупцеві за літр молока доводиться викладати чималу суму грошей, яких йому і так не вистачає. А масло, сир, сметана?.. Різке подорожчання цих продуктів не додає оптимізму і змушує кожну людину брати під сумнів правильність дій Кабінету міністрів. Нині слова В. Фокіна, що коней на переправі не міняють, звучать непереконливо. Якщо ситі рисаки, що звикли до легкої карети і доброї дороги, не можуть витягнути воза з трясовини, то кучеру нічого не залишається, як перепрягати їх на робочих коней, звиклих до вантажів. Так-от, Україну, що опинилася у трясовині, може витягнути звідти тільки уряд народної довіри. Старий цього зробити вже не зможе. Судіть самі: продуктивність праці падає, гроші знецінюються, життєвий рівень катастрофічно знижується. Складається враження, що уряд свідомо веде наш народ до зубожіння. Я, простий робітник, не згоден з політикою уряду і заявляю про це відкрито. Знаю, є сили, яких тішать наші труднощі і вони нишком ставлять палиці в колеса суспільного поступу, але я певен, що народ розпізнає їх справжню сутність, і в недалекому майбутньому Україна буде багатою цивілізованою державою. Але все залежить від нашої активності, нашої громадянської позиції.

Степан ПАШКІВСЬКИЙ.
Іллінці
Вінницької області.

Селянський щоденник

КУДИ ПОДАТИСЯ БІДНОМУ ФЕРМЕРОВІ?

Він мало було вже не відмовився від свого задуму: нинішньої осені засіяти озимою пшеницею частину землі, виділеної йому під фермерство. З тільки-но зібраного врожаю мав 11 тонн ячменю, сподівався, що за половину зерна виміняє десь насіння пшениці, та в навколишніх господарствах, куди б не звертався, відмовили. І ось аж цими днями, на обласній конференції-ярмарку фермерів, пощастило: зустрів там спеціалістів елітного господарства «Андріївський», ті пообіцяли виручити — обміняти ячмінь на п'ять тонн насіння пшениці. Тож фермер Кирило Продан із села Вишневого Татарбунарського району в наступному році все ж матиме хлібне поле.

А коли б не отой щасливий випадок? Куди звертатися бідному фермерові? Хоч і проголошена його повна рівність з усіма іншими господарями в аграрному секторі, та на ділі часто-густо він поки що ніяк не «вписується» в усталені взаємовідносини з державою, місцевою владою, банком, постачальниками. Тепер, перед осінньою сівбою, це особливо відчутно. Взяти таке: на Одещині у фонд запасу сільських Рад виділено під розвиток фермерства 176 тисяч гектарів землі, а у власність її передано десь лишень шосту-сьому частину. Ніхто не бажає? Ще й скільки! За паперами в області понад 1700 фермерських господарств — чи не найбільше серед областей України. Та далеко не кожне з них вже наділене землею. Ходять люди, нерідко місяцями, оббивають пороги контор, пропустивши весняну сівбу, а тепер ось і осіння під загрозою зриву. Дехто, щоб одержати заповітну ділянку, навіть до народного суду змушений звертатися. На згаданій конференції-ярмарку керівники обласної держадміністрації пообіцяли вжити заходів до прискорення справи. Коли б за словами та одразу ж діло. Адже час не жде, ось-ось виводити в поле посівні агрегати.

Багато хто, однак, досі не знає, де, чим та як сіятиме. Мова не тільки про землю. Про те саме насіння — тут би мати якийсь спеціальний фермерський фонд. І про техніку. Добре, де фермерські ділянки поряд, в одних земельних масивах, як у тому Вишневому, — є можливість скооперуватися з сусідами. Але ж не скрізь так. Нерідко фермерські господарства розкидані будь-де, за кілька кілометрів одне від одного. А повний набір техніки не кожен спроможний придбати. До того ж — економічно це невигідно. В Роздільнянському, Миколаївському, Арцизькому, Татарбунарському, деяких інших районах створили міні-МТС, де можна замовити виконання тієї чи іншої роботи, взяти на час машину чи знаряддя. А де такого немає? У колгоспах, радгоспах від прохань фермерів, як правило, відмахуються: зі своїми роботами, мовляв, не встигаємо впоратися.

Одне слово, проблем вистачає. І коли вже йдеться про державну підтримку фермерства як рівноправної форми господарювання на землі, то й місцевим Радам, і держадміністрації районів, області слід би дійовіше втручатися в його становлення, у розв'язання всіх отих проблем. Від цього теж залежатиме, чи вроджиться фермерській ниві в наступному році.

Георгій ВОРОТНЮК,
власний кореспондент «Голосу України».
Одеська область.

ВАЖКИЙ БУКОВИНСЬКИЙ ХЛІБ

Область віджнивувала у стислі строки. Попри цьогорічні несприятливі погодні умови, зібрано непоганий урожай ранніх зернових — по 36,4 центнера з гектара. Валовий збір зерна становить понад 318 тисяч тонн, що перевищує передбачений.

І хоч давно відсвяткували обжинки, та продавали збіжжя нового врожаю державі мляво. Деякі райони, скажімо, Кельменецький, що виростив напрочуд гарні хліба, не виконали плану продажу ще й досі. То що це, бойкот чи елементарна розхлябаність? Думаю, державна адміністрація віддасть кожному належне, а може, й застосує владу щодо тих, хто волинив з виконанням найпершої хліборобської заповіді.

Загалом Буковина, як і передбачалося за планом, продала державі 72 тисячі тонн зерна. Упоралися зі своїми зобов'язаннями Новоселицький, Заставнівський, Глибоцький, Вижницький, Сторожинецький та Герцаївський райони. Найвищої врожайності домоглися колгоспи «Стальнівецький» та імені Суворова Новоселицького району — понад 52 центнери з гектара. Добре вродили хлібні ниви в колгоспах «Киселівський» Кіцманського, «Дністровський» Кельменецького, «Зоря» Заставнівського, імені 30-річчя Перемоги Сокирянського районів. До речі, ці господарства віддавна зарекомендували себе майстрами високих урожаїв.

Тим часом розпочалися осінні жнива. Вони ускладнюються тим, що недавно над Буковиною промчав шалений ураган, який знищив десятки гектарів посівів, зокрема кукурудзи, на зерно якої область так розраховувала. Тепер усі сили кинули на те, щоб зібрати на силос знівечені масиви качанистої. У підгірній зоні почалася сівба озимих. Слава Богу, насіння лягає у зволожену недавніми дощами землю.

Василь БАБУХ,
власний кореспондент «Голосу України».
Чернівецька область.

Телеграфним рядком з Черкас

ДЕПУТАТИ В «ОКОПАХ»

Невдачею завершилась спроба зібрати на чергову сесію депутатів Черкаської міськради. Серед інших питань порядку денного планувалося розглянути і проблему, порушену демократами: особисте ставлення народних обранців до пам'ятника Леніну на центральному майдані міста.

ПАРАФІЯНИ В НАСТУПІ

Біля приміщення держадміністрації — чергове пікетування. Цього разу його влаштували парафіяни Свято-Троїцької церкви на чолі з отцем Василем. Віруючі вимагають покінчити з бюрократичною тяганиною, перепідпорядкувати свою громаду Українській православній церкві — Київському патріархату і виділити землю під спорудження собору. Держадміністрація пообіцяла сприяти.

«ШЕВЧЕНКО В ДІАСПОРІ»

так називається виставка, що відкрилася в Каневі в музеї Т. Шевченка. Всі експонати надійшли з Канади, США, Аргентини, інших країн, де живуть і свято шанують Кобзаря українці.

У МОНАСТИРИЩІ — ВУЗ

Філія Уманського сільськогосподарського інституту, що відкрилась у Монастирищі, — перший в Україні навчальний заклад такого рангу, заснований у невеликому райцентрі. Випускатиме він спеціалістів зовнішньоекономічних зв'язків.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Добра вість

ВЗУТТЯ ВІД «ЗАКІ»

Закарпатське виробничо-торгове взуттєве об'єднання орендних підприємств — одне з тих, що прагне тримати крок з вимогами часу. Тут своєчасно дбають про впровадження новітнього обладнання, передових технологій, економне використання сировини, вигідну кооперацію праці, в тому числі із зарубіжними партнерами. Днями взуттєвики підписали протокол про створення українсько-італійського спільного підприємства «ЗАКІ». Його засновниками, крім закарпатців, стали Івано-Франківський шкіросировинний завод та італійська фірма «Додічі». Новостворене СП займатиметься виробництвом взуття, пошиттям заготовок та напівфабрикатів, заготовлянням сировини, її переробкою і, звичайно ж, реалізацією продукції. Президентом фірми «ЗАКІ» обрано генерального директора Закарпатського ВТ ВООП Ігоря Єліашевича.

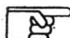
Микола ГОРВАТ.
Ужгород.

Передплата-93

«Голос України» проводить для своїх передплатників-93 лотерею. Розігруватимуться найрізноманітніші товари: автомобіль, телевізори, холодильники, пилососи, інша дефіцитна побутова техніка. І ВСЕ ЦЕ ЗАВДЯКИ НАШИМ ГЕНЕРАЛЬНИМ СПОНСОРАМ:

1. Луцькому автомобільному заводу (автомобіль ЛуАЗ-969М «Волинянка»).
2. Львівському концерну «Електрон» (телевізори «Електрон»).
3. Мелітопольському ВО «Старт» (пральні машини «Таврія»).
4. Харківському ВО «Комунар» (телевізори «Берізка»).
5. Чернігівській фабриці музичних інструментів (піаніно).
6. Луцькому підшипниковому заводові (універсальні деревообробні верстати).
7. Київській компанії «Росток» (кавомолки, міксери, кухонні комбайни).
8. Харківському тракторному заводу ім. С. Орджонікідзе (міні-трактор — Т-012).
9. Київській фірмі «Реле-маркетинг» (міні-пилососи, фени, дзвінки із секретом «Аргус»).
10. Харківському ВО «Завод ім. Малишева» (мотоцикл ЗИМ-350).
11. СП «Джонсон — Київ Корпорейшн» (набір миючих засобів).
12. Луцькому виробничо-торговельному шовковому об'єднанню (сувенірні набори — рушники, серветки).
13. Харківському колективно-виробничо-торговельному підприємству «Епос» (відрізи тканин для пальт і жіночих костюмів).
14. ______________

Шановні добродії!

Під час передплатної кампанії у вересні — листопаді тут може міститися і назва вашої фірми чи підприємства. Пропозиції по телефонах 446-72-63, 441-89-95.

Друзі, ви станете учасниками розіграшу нашої лотереї за умови, якщо передплатите «Голос України» на рік. Затим надсилаєте до редакції листівку, де вказуєте:

ПРІЗВИЩЕ, ІМ'Я, ПО БАТЬКОВІ;
ДОМАШНЮ АДРЕСУ;
НОМЕР КВИТАНЦІЇ;
НОМЕР ПОШТОВОГО ВІДДІЛЕННЯ, ЯКЕ ОФОРМИЛО ПЕРЕДПЛАТУ.

Розіграш лотереї у січні 1993 року. Щасти вам!

Наша лотерея: представляємо спонсорів

КОТЕДЖ ЗА ДВА МІСЯЦІ

Одне з наймолодших підприємств Луцька — завод великопанельного домобудування. В час економічної нестабільності, в якій нині живемо, тут не відбулося спаду виробництва, скорочення працівників.

— Ми повністю використовуємо потужності підприємства, — сказав директор заводу Руслан Вайман. — Постійно маємо місячний запас матеріальних ресурсів. Виробіток на одного працюючого в порівнянні з минулим роком зріс на 6 відсотків. При такій стабільності є можливість виробляти в рік 50 тисяч квадратних метрів житла. В основному це комплекти багатоповерхових житлових будинків.

— Як вдалося такого досягти!

— Під лежачий камінь вода не тече. Враховуємо час, потреби людей. Нині ведеться велике індивідуальне житлове будівництво, особливо — на селі. Ось ми і пропонуємо комплекти залізобетонних деталей. Внутрішнє планування, архітектурне вирішення фасадів — все це на смак замовника. За 2—3 місяці можемо підготувати проект дачного будинку, п'ятикімнатного котеджу. Орієнтуємося на село, де розвивається фермерство. Кожен може прийти до нас із своїм замовленням, а якщо хоче, то йому допоможуть наші спеціалісти.

— І багато замовлень!

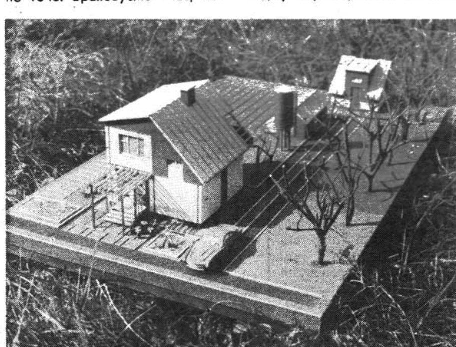
— Ми недавно почали надавати такий вид послуг. Але вже цього року виготовлено за індивідуальними замовленнями 11 комплектів житлових котеджів. Вартість комплектуючих деталей — від 300 тисяч до 600 тисяч карбованців. Це залежить від кількості приміщень. Якщо людина придбає такий котедж, то може вирішити житлову проблему за 2—3 місяці. В радіусі 100—150 кілометрів завод доставляє замовнику комплектуючі деталі своїм транспортом, що, погодьтеся, дуже вигідно.

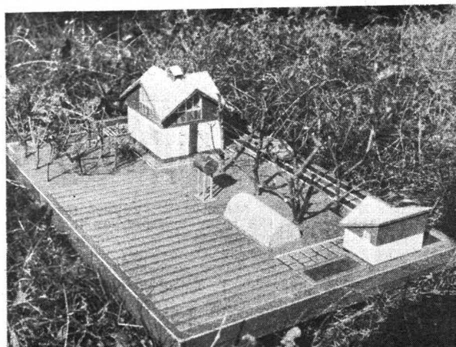
— Руслане Олексійовичу, прошу уточнення: столярні вироби ваші!

— Ні. Ми підбираємо і готуємо набори залізобетонних деталей без «столярки» і покрівлі. Хочу додати, що оптовому покупцеві робимо скидку на 10 відсотків.

Адреса заводу: м. Луцьк, вул. Індустріальна, 4. Телефони для довідок: 3-38-68, 3-42-40.

Розмову вів
Богдан БЕРЕКЕТА.
Луцьк.

ВОСКРЕСІННЯ КНИГИ

Директори найкрупніших видавництв республіки разом з керівництвом Державного комітету по пресі провели прес-конференцію з приводу Постанови Кабінету міністрів щодо задоволення культурно-освітніх потреб національних меншин України у книжковій та інших друкованих виданнях.

Основну увагу, як зазначив Василь Шамрай, заступник голови Державного комітету, буде звернено на видання навчальних посібників, букварів, читанок, правописів, іншої довідкової літератури. В багатьох випадках роботу доведеться розпочинати практично з нуля — дитячого садка, школи, організовувати щось на зразок лікнепів для дорослих. Проблема книжкових видань тісно змикається з проблемою кадрів.

І все ж з чогось потрібно починати. Кабінет міністрів вирішив розпочати з організації спеціалізованих редакцій при видавництвах. Для цього виділено 16.5 мільйона карбованців із державного бюджету. Сума вкрай мала, якщо взяти до уваги обсяг та складність роботи, але мова йде тільки про стартовий капітал.

Про свій досвід і плани роботи в цьому напрямку розповіли керівники видавництва «Каменяр», «Маяк», «Донбас», «Освіта», «Карпати».

Наталя ДЗЮБЕНКО.

А НА АТОМНІЙ ВСЕ СПОКІЙНО

До редакції зателефонувало кілька стурбованих читачів «Голосу України» з питанням: «Чи знаєте, що сталося на Запорізькій АЕС»?

Як повідомив наш кореспондент **Олександр Кривошей**, сьогодні на ЗАЕС працюють чотири блоки: 1, 2, 3, 5. 4 блок станції зупинено на плановий ремонт. А третій запущений недавно, становиться під завантаження.

За словами керівника інформаційного центру Запорізької АЕС Миколи Оберковича, радіаційний фон складає від 9 до 17 мікрорентген за годину, а це в рамках норми. На думку нашого кореспондента, чутки, пов'язані із роботою Запорізької АЕС, викликані зупинкою 4 енергоблоку в зв'язку з плановим ремонтом. Як запевнили нас на станції, поки що все о'кей.

Перший ... культури ... ється 20 ... вузенька, ... стежка, ще ... європейськ... і пролягла ... (поки що!) ... взаємообмі... раїною, та... ликий опт... І почався ... середовищ... дентської ... впевнено г... ня цієї ак... час покаже... те, що до ... ці Центру ... та засобів ... речі, Цент... стивалю з... а також ст... Спільно з ...

Майже ... кої європе... яка ...ні... і За... культури ... го народу, ... цієї землі ... ледь не є... теріальної ... тягом стол... то уособле... національн... ретворили ...

Вигляд ... Ханського ... додатковим... аби відпоч... краще ро...

Щось н...

І Ц...

У ...н... новчий ко... міжнародн... ганізації— ... Сполучени... ки в Укр... «Америка... асоціації ... ни та Спо... ряд підпр... та устано... розширені... канського ...

— Ди... України, ... формації ... кий час ...

— ...ор... асоціації ... лав Рейте... ріальна б... коштів, с... тивних т... нання, зр... віду не ... гідно реп... ну за кор... це робля... зовсім ч... недобрим...

Корот...

Перши... пункт ... Українсь... льництва... рапії ві... Мед, пр... вий пил... креми, м...

Не вар... складност... шій держ... ми бачил... вочні ст... разі, дов...

Та, вия... житися н... кількості, ... витрат, я... ма міліц...

Такий ... вав стар... який не ... шення д...

Передплата-93

9. Київській фірмі «Реле-маркетинг» (міні-пилососи, фени, дзвінки із секретом «Аргус»).
10. Харківському ВО «Завод ім. Малишева» (мотоцикл ЗИМ-350).
11. СП «Джонсон — Київ Корпорейшн» (набір миючих засобів).
12. Луцькому виробничо-торговельному шовковому об'єднанню (сувенірні набори — рушники, серветки).
13. Харківському колективно-виробничо-торговельному підприємству «Епос» (відрізи тканини для пальт і жіночих костюмів).
14. ...

Шановні добродії!

Під час передплатної кампанії у вересні — листопаді тут може міститися і назва вашої фірми чи підприємства. Пропозиції по телефонах 446-72-63, 441-89-95.

Друзі, ви станете учасниками розіграшу нашої лотереї за умови, якщо передплатите «Голос України» на рік. Затим надсилаєте до редакції листівку, де вказуєте:

ПРІЗВИЩЕ, ІМ'Я, ПО БАТЬКОВІ;
ДОМАШНЮ АДРЕСУ;
НОМЕР КВИТАНЦІЇ;
НОМЕР ПОШТОВОГО ВІДДІЛЕННЯ, ЯКЕ ОФОРМИЛО ПЕРЕДПЛАТУ.

Розіграш лотереї у січні 1993 року. Щасти вам!

...країни» проводить ... передплатників-93 ... Розігруватимуться ...тніші товари: ав... ...евізори, холоди... ...соси, інша дефіци... ...техніка. І ВСЕ ЦЕ ...ШИМ ГЕНЕРАЛЬ... ...ОРАМ:

...мобіль ЛуАЗ-969М
...зори «Електрон»).
...машини «Таврія»).
...«Берізка»).
...тів (піаніно).
...версальні дерево...
...міксери, кухонні ...
...Орджонікідзе (мі...

Лотерея: представляємо спонсорів

КОТЕДЖ ЗА ДВА МІСЯЦІ

... Нині ведеться ...відуальне житло... ...особливо — ...ми і пропонуємо ...залізобетонних де... ...планування, ...вирішення фаса... ...на смак і замов... ...3 місяці можемо ...проект дачного ...тикімнатного ко... ...туємося на село, де розвивається фермерство. Кожен може прийти до нас із своїм замовленням, а якщо хоче, то йому допоможуть наші спеціалісти.

— І багато замовлень?

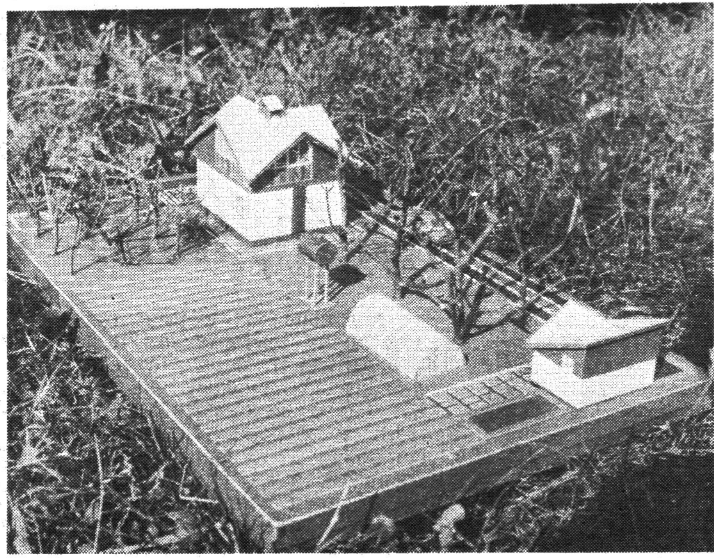
— Ми недавно почали надавати такий вид послуг. Але вже цього року виготовлено за індивідуальними замовленнями 11 комплектів житлових котеджів. Вартість комплектуючих деталей — від 300 тисяч до 600 тисяч карбованців. Це залежить від кількості приміщень. Якщо людина придбає такий котедж, то може вирішити житлову проблему за 2—3 місяці. В радіусі 100—150 кілометрів завод доставляє замовнику комплектуючі деталі своїм транспортом, що, погодьтеся, дуже вигідно.

— Руслане Олексійовичу, прошу уточнення: столярні вироби ваші?

— Ні. Ми підбираємо і готуємо набори залізобетонних деталей без «столярки» і покрівлі. Хочу додати, що оптову покупцеві робимо скидку на 10 відсотків.

Адреса заводу: м. Луцьк, вул. Індустріальна, 4. Телефони для довідок: 3-38-68, 3-42-40.

Розмову вів Богдан БЕРЕКЕТА.
Луцьк.

...СКРЕСІННЯ КНИГИ

...звернено на ви... ...бних посібників, ...итанок, правопи... ...довідкової літера... ...бгатьох випадках ...едеться розпочина... ...з нуля — ди... ...школи, орга... ...цю на зразок лікнепів для дорослих. Проблема книжкових видань тісно змикається з проблемою кадрів.

І все ж з чогось потрібно починати. Кабінет міністрів вирішив розпочати із організації спеціалізованих редакцій при видавництвах. Для цього виділено 16,5 мільйона карбованців із державного бюджету. Сума вкрай мала, якщо взяти до уваги обсяг та складність роботи, але мова йде тільки про стартовий капітал.

Про свій досвід і плани роботи в цьому напрямку розповіли керівники видавництва «Каменяр», «Маяк», «Донбас», «Освіта», «Карпати».

Наталя ДЗЮБЕНКО.

...ОМНІЙ ВСЕ СПОКІЙНО

...ді на ЗАЕС пра... ...блоки: 1, 2, 3, ...станції зупинено ...ремонт. А тре... ...недавно, ста... ...завантаження. ...ами керівника інформаційного центру Запорізької АЕС Миколи Оберковича, радіаційний фон складає від 9 до 17 мікрорентген за годину, а це в рамках норми. На думку нашого кореспондента, чутки, пов'язані із роботою Запорізької АЕС, викликані зупинкою 4 енергоблоку в зв'язку з плановим ремонтом. Як запевнили нас на станції, поки що все о'кей.

ПРОДОВЖЕННЯ БУДЕ...

Фестивалі

Перший фестиваль голландської культури в Києві, який відкривається 20 вересня, ще одна, нехай вузенька, але досить обнадійлива стежка, що показує нам шлях до європейської цивілізації. Хоч вона і пролягла посеред неосвоєного (поки що!) масиву культурного взаємообміну між Голландією і Україною, та її орієнтир вселяє великий оптимізм: контакт почався! І почався у найбільш активному середовищі на рівні творчої студентської молоді. Ось чому можна впевнено говорити, що продовження цієї акції буде. Як і коли, — час покаже. А поки що нас тішить те, що до Києва приїздять посланці Центру менеджменту мистецтв та засобів масової інформації (до речі, Центр і є організатором фестивалю з голландської сторони), а також студенти з міста Утрехта. Спільно з київськими колегами вони закладатимуть підвалини інтенсивного культурного руху, нових форм мистецтва, вільного від диктату держави.

Це буде корисний обмін, і він відбуватиметься не лише в інформаційному плані, а й у практичному. Гості з Утрехта, відомі голландські спеціалісти Гіп Хагоорт, Феррі Симоніс, Фріц Вільдерс, Надер Фарман, Тон Хартсайкер виступлять з лекціями в галузі творчого менеджменту, проведуть заняття у майстернях образотворчого та театрального мистецтв, музики. У рамках фестивалю відбудуться концерти артистів з Голландії, буде відкрито виставку т... майстрів сучасної графіки ... Поряд з гостями виступлять ... подарі — студенти та викл... Київської державної консерва... імені П. І. Чайковського.

Власне, фестиваль так і бу... думаний, адже культурний ... має цінність тоді, коли в його... цесі закладаються інтеграційн... валини. А яскравим прик... цього може бути, як сподіва... організатори фестивалю (з на... боку — Міністерство культ... концерт камерного оркест... складі студентів Утрехтсько... Київської консерваторії, що ... нуватимуть твори голландсь... українських композиторів.

Людмила БАРАНЕВ...

І в чуже минуле не стрі...

Ситуація

Майже всі пам'ятки великої європейської культури, яка ...нічно по... на Схід і За..., Північ ... Південь, культури кримськотатарського народу, зтерли з обличчя цієї землі завойовники. А ледь не єдину пам'ятку матеріальної культури, яка протягом століть була не просто уособленням влади, а й національною святинею, перетворили у балаган.

Вигляд Бахчисарайського Ханського палацу спотворено додатковим рядом вікон — аби відпочивальники могли краще роздивитися музей живого народу, який, бачачи, яка наруга чиниться над вірою предків, страждає не менше, ніж християнин, на очах якого псують ікони і развалюють храми.

Ханське кладовище, Велика Соборна Мечеть, мавзолей Діляри Бікеч, Фонтан сліз і Золотий фонтан, портал Менглі-Гірея і фрески Омера, особисті речі Ісмаїла Гаспринського, килими... І напіврозздягнені туристи не знають, яке святотатство чинять на очах мусульман...

У жовтні 1917 року на базі палацу було створено музей тюрко-татарської культури, у якому провадив комплексні дослідження видатний кримськотатарський вчений Усеїн Боданинський, інші відомі дослідники. Після війни все змінилося.

Ще й ... соводи р... жахи про... минуле, ... кадрову ... кримсько... зачинено ... ду.

Не в з... рігати, я... пам'ятки ... коли не ... Меджліс ... району з...

Щось новеньке

ПРАВДУ І ЩЕ РАЗ ПРАВДУ

У ...ному ві...ся установчий конгрес незалежної міжнародної громадської організації — Асоціації друзів Сполучених Штатів Америки в Україні (АДСШАУ) «Америка». Засновниками асоціації є громадяни України та Сполучених Штатів, ряд підприємств, організацій та установ, зацікавлених у розширенні україно-американського співробітництва.

— Дипломатична служба України, засоби масової інформації переживають нелегкий час свого становлення, — ...орить пре...кретар асоціації «Америка» Мирослав Рейтер. — Слабка матеріальна база, брак валютних коштів, сучасних комунікативних технологій і обладнання, зрештою — брак досвіду не дають можливості гідно репрезентувати Україну за кордоном. Часто за нас це роблять інші, інколи не зовсім чистими руками і з недобрими намірами. Вихід бачиться у створенні спеціалізованих організацій, що опікуються налагодженням зарубіжних контактів, утвердженням правдивого образу України за кордоном. Це — фонди народної дипломатії та об'єднання спільних підприємств, товариства зв'язків з діаспорою і товариства дружби, а також торгові установи.

Простір діяльності «Америки» досить широкий — адже як для українців Америка ще досі — спотворена багаторічною пропагандою «терра інкогніта», так і для американців Україна поки що — «Росія».

Президентом української «Америки» обрано мешканця Рівного Ігоря Солоненка, у Рівному — штаб-квартира асоціації. Тих, кого зацікавить «Америка», звертатися: 266027, м. Рівне-27, а/с 113, асоціація «Америка».

Сергій МЕЛЬНИЧУК.
Рівне.

Якщо Чебурашка міг сказати: «Будували ми, будували і нарешті побудували», то дніпропетровські будівельники, які три п'ятирічки підряд зводили на березі Дніпра висотний готель «Вітрило», так і не порадували земляків та гостей міста подібною новиною. Навпаки, об'єкт-довгобуд, що мав прикрасити набережну, три роки тому «заморозили» й він став одіозною прикметою обласного центру.

Причина зовсім не оригінальна: в міському бюджеті, який за нинішніми цінами витратив на «Вітрило» понад 200 мільйонів карбованців, катма грошей. У конвертованих доларах потрібно ще мінімум 40 мільйонів. Говоримо про долари тому,

Реалії ...

ЖАЛ... НЕ...

що місто... лося «... залучиві... шення ... Хто тут ... американ... індиції. ... жився ... незаверш... ше, дніп... тілося ві... безцінь. ... виконком... його з ... дадуть.

У корпункт «Голосу України» звернувся житель села Старі Бросківці Сторожинецького району Василь Миронюк. І ось з якої причини. Недавно він знайшов на березі водоймищ знесиленого голуба, віднїс його додому і, коли почав годувати, ненароком помітив на лапці птаха алюмінієве кільце з цифровою позначкою — 219529 0600У.

Зве...

З П...

— На... —сказав... — подіб... луб'ятни... хованців ... вість ро... загублят... трапляв...

Коротко

ЛІКУЮТЬ МЕДОМ

Перший в області опорний пункт Гадяцького філіалу Українського інституту бджільництва із кабінетом апітерапії відкрито в Чутовому. Мед, прополіс, віск, квітковий пилок, маточне молоко, креми, мазі, драже, настійки — екологічно чисті, отож їхні лікувальні властивості надзвичайно ефективні. Тут лікарі також застосовують мануальну терапію, голковколювання.

Григорій ГРИНЬ.
Полтавська область.

З ДНЕМ НАРОД...

В Одеському зоопарку — приємна новина: народилося гарненьке слоненятко. Поки що в нього «несерйозне» ім'я — Фантик. Сьогодні, у віці одного місяця, вага немовляти — 106 кілограмів. Народилося ж воно 105-кілограмовим. Працівники зоопарку дуже раді, що слоненя набрало вагу, адже мати відмовилась від нього, і воно пе...

Впершу...

...ребуває ... ванні. ... Щоб ... зв'язува... ким на... просили ... точні ре... локо, як...

ЛИПОВИЙ ДАІШН...

Кримінальна хроніка

Не варто розповідати про складності, що виникли в нашій державі з бензином. Усі ми бачимо закриті автозаправочні станції або, в ліпшому разі, довгі черги біля них.

Та, виявляється, є спосіб розжитися на бензин у будь-якій кількості, без будь-яких на те витрат, якщо є, звичайно, форма міліціонера.

Такий ось спосіб застосовував старший сержант міліції П., який не мав жодного відношення до органів ДАІ. Одягши нагрудний знак працівника ДАІ та взявши регулювальний жезл, він на 39-му кілометрі траси Умань — Кіровоград, у районі кафе «Застава», 14-го, 15-го, 16-го липня цього року з 14-ї до 16-ї години, користуючись службовим становищем і видаючи себе за працівника ДАІ, зупиняв вантажні автомобілі й під різними приводами, а то й прямо вимагав у водіїв бензин.

Діям П. поклали край працівники Новоархангельського РВВС Кіровоградської області. По даному факту прокуратурою Новоархангельського району щодо сержанта П. порушено кримінальну справу.

Як поп... старший ... брав бен... Хмельн... нівецьк... раїни.

Прокур... ського ... ської об... звертає... стали с...

ГОЛОС України

...естиваль голландської ...Києві, який відкрива...ересня, ще одна, нехай ...е досить обнадійлива ...оказує нам шлях до ...цивілізації. Хоч вона ...посеред неосвоєного ...масиву культурного ...між Голландією і Ук... орієнтир вселяє ве...ізм: контакт почався! ...найбільш активному ...на рівні творчої сту...лоді. Ось чому можна ...орити, що продовжен... буде. Як і коли, — ...А поки що нас тішить ...єва приїздять послан...енеджменту мистецтв ...масової інформації (до ...є організатором фе...олландської сторони), ...енти з міста Утрехта. ...вськими колегами во...

ПРОДОВЖЕННЯ БУДЕ...

Фестивалі

ни закладатимуть підвалини інтенсивного культурного руху, нових форм мистецтва, вільного від диктату держави.

Це буде корисний обмін, і він відбуватиметься не лише в інформаційному плані, а й у практичному. Гості з Утрехта, відомі голландські спеціалісти Гіп Хагоорт, Феррі Симоніс, Фріц Вільдерс, Надер Фарман, Тон Хартсайкер виступлять з лекціями в галузі творчого менеджменту, проведуть заняття у майстернях образотворчого та театрального мистецтв, музики. У рамках фестивалю відбудуться концерти артистів з Голландії, буде відкрито виставку творів майстрів сучасної графіки тощо. Поряд з гостями виступлять і господарі — студенти та викладачі Київської державної консерваторії імені П. І. Чайковського.

Власне, фестиваль так і був задуманий, адже культурний обмін має цінність тоді, коли в його процесі закладаються інтеграційні підвалини. А яскравим прикладом цього може бути, як сподіваються організатори фестивалю (з нашого боку — Міністерство культури), концерт камерного оркестру в складі студентів Утрехтської та Київської консерваторій, що виконуватимуть твори голландських і українських композиторів.

Людмила БАРАНЕВИЧ.

Майже сенсація

ТАЄМНИЦЯ КУРГАНУ ВЕСЕЛОВСЬКОГО

Нинішнього літа польова експедиція Інституту археології Академії наук України розкопала на Херсонщині 13 степових курганів. Одержано цінні наукові дані, знайдено чимало золота.

Близько 80 років тому тут, на території Великолепетиського району, працювала інша експедиція, якою керував відомий археолог М. Веселовський. Шукачів спіткала невдача: більша частина курганів була пограбована. На початку 20-го століття в Херсонській губернії спостерігалося щось на зразок золотої лихоманки. Жадоба наживи штовхала людей до розграбування скіфських і сарматських поховань.

Однак київські вчені вважали, що таємниця кургану Веселовського до кінця не розкрита. І вони не помилилися. Бокове поховання на чотириметровій глибині постало в первісному вигляді. Тут лежали останки жінки знатного роду, обкладені великою кількістю золотих прикрас. Поруч — скелети її служниць. Більшість золотих виробів сховано в спеціальній ніші. Крім цього, знайдено бронзові котли, грецькі амфори для вина, датовані четвертим століттям до нашої ери.

Неподалік від кургану Веселовського досліджено невелике підвищення, яке теж виявилося давнім похованням. На глибині семи метрів археологи побачили могилу двох юнаків і трьох дітей. Підлітки колись були, видно, поховані з почестями, адже біля них лежало багато срібних речей. Однак зброї не знайшли. Зате в могилі згаданої жінки, яка, на думку вчених, була чудовим воїном, зберігся сагайдак із стрілами.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.
Херсонська область.

І в чуже минуле не стріляйте

Ситуація

... пам'ятки вели...кої ...культури, ...о по...ла Схід ...вніч ...Південь, ...имськотатарсько...ерли з обличчя ...воївники. А ...у пам'ятку ма...культури, яка про... була не прос...ям влади, а й ... святинею, пе...балаган. ...ахчисарайського ...лацу спотворено ...рядом вікон — ...альники могли ...витися музей живого народу, який, бачачи, яка наруга чиниться над вірою предків, страждає не менше, ніж християнин, на очах якого псують ікони і розвалюють храми.

Ханське кладовище, Велика Соборна Мечеть, мавзолей Діляри Бікеч, Фонтан сліз і Золотий фонтан, портал Менглі-Гірея і фрески Омера, особисті речі Ісмаїла Гаспринського, килими... І напівроздягнені туристи не знають, яке святотатство чинять на очах мусульман...

У жовтні 1917 року на базі палацу було створено музей тюрко-татарської культури, у якому провадив комплексні дослідження видатний кримськотатарський вчений Усеїн Боданинський, інші відомі дослідники. Після війни все змінилося.

Ще й по сьогодні екскурсоводи розповідають лише жахи про темне татарське минуле, а керівництво веде кадрову політику, за якої кримськотатарським вченим зачинено двері цього закладу.

Не в змозі більше спостерігати, як гинуть історичні пам'ятки у чужих, байдужих, коли не блюзнірських руках, Меджліс Бахчисарайського району звернувся до Верховної Ради України, Міністерства культури республіки та Верховної Ради Криму з вимогою негайно передати Бахчисарайський палац під юрисдикцію Фонду «Крим» — офіційного органу, який на практиці здійснює програму відродження кримськотатарського народу.

Є такий закон: вистрілиш у минуле з рушниці — майбутнє розстріляє тебе з гармати. Навіть майбутнє дружнього народу.

Костянтин КОСТЬ.
Крим.

...еньке

ПРАВДУ ...ЩЕ РАЗ ПРАВДУ

...від...ся уста...ес незалежної ...громадської ор...ганізації друзів ...Штатів Амери... (АДСШАУ) ...Засновниками ...громадяни Украї...ених Штатів, ...тств, організацій ...зацікавлених у ...україно-амери...івробітництва.

...атична служба ...оби масової ін...кивають нелег...становлення, ...про...кретар ...мерика» Мирос... — Слабка мате... брак валютних ... комуніка...ологій і облад...ю — брак дос... можливості ...нтувати Украї...м. Часто за нас ...нші, іноколи не ...ни руками і з ...мірами. Вихід бачиться у створенні спеціалізованих організацій, що опікуються налагодженням зарубіжних контактів, утвердженням правдивого образу України за кордоном. Це — фонди народної дипломатії та об'єднання спільних підприємств, товариства зв'язків з діаспорою і товариства дружби, а також торгові установи.

Простір діяльності «Америки» досить широкий — адже як для українців Америка ще досі — спотворена багаторічною пропагандою «терра інкогніта», так і для американців Україна поки що — «Росія».

Президентом української «Америки» обрано мешканця Рівного Ігоря Солоненка, у Рівному — штаб-квартира асоціації. Тих, кого зацікавить «Америка», звертатися: 266027, м. Рівне-27, а/с 113, асоціація «Америка».

Сергій МЕЛЬНИЧУК.
Рівне.

Реалії

ЖАЛЬ, ЩО МИ НЕ ІНОЗЕМЦІ

Якщо Чебурашка міг сказати: «Будували ми, будували і нарешті побудували», то дніпропетровські будівельники, які три п'ятирічки підряд зводили на березі Дніпра висотний готель «Вітрило», так і не порадували земляків та гостей міста подібною новиною. Навпаки, об'єкт-довгобуд, що мав прикрасити набережну, три роки тому «заморозили» й він став одіозною прикметою обласного центру.

Причина зовсім не оригінальна: в міському бюджеті, який за нинішніми цінами витратив на «Вітрило» понад 200 мільйонів карбованців, катма грошей. У конвертованих доларах потрібно ще мінімум 40 мільйонів. Говоримо про долари тому, що місто з усіх сил намагалося «позбутися» об'єкту, залучивши до його завершення іноземний капітал. Хто тут тільки не побував — американці, німці, китайці, індійці. Однак ніхто не наважився доводити до розуму незавершену споруду. Точніше, дніпропетровцям не хотілося віддавати довгобуд за безцінь. І лише потім міськвиконком ладен був продати його з молотка за скільки дадуть.

Та ось недавно у «вітрило» будови повіяв обнадійливий вітер «жаданих перемін». У Канаді знайшлася фірма «Беарбрук трейдинг компані», яку очолює прихильник української діаспори Уолтер Хенн. Його посланці й купили готель. Власне, створено акціонерне підприємство з іноземними інвестиціями. Канадці протягом двох років добудують і першокласно обладнають «Вітрило» та й почнуть його експлуатацію, приймаючи тільки іноземних гостей. Місто ж отримуватиме свої проценти з прибутків і, ясна річ, у валюті. Що перепаде нам із вами, гадати не будемо.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

Зверніть увагу

ГОЛУБ З ПОЗНАЧКОЮ

У корпункт «Голосу України» звернувся житель села Старі Бросківці Сторожинецького району Василь Миронюк. І ось з якої причини. Недавно він знайшов на березі водойми знесиленого голуба, відніс його додому і, коли почав годувати, ненароком помітив на лапці птаха алюмінієве кільце з цифровою позначкою — 219529 0600У.

— Наскільки мені відомо, — сказав Василь Степанович, — подібним чином деякі голуб'ятники мітять своїх вихованців, щоб мати можливість розшукати їх, якщо ті загубляться в дорозі чи потраплять у непередбачені ситуації. Тому прошу, аби редакція надрукувала цей номер. Може, віднайдеться власник голуба. Я віддам його з великою приємністю. Птах уже одужав, почуває себе добре. Правда, часто із сумом поглядає в небо — мабуть, хоче якнайшвидше повернутися до свого хазяїна.

Василь БАБУХ.
Чернівецька область.

Курйози

САМОГОН ДЛЯ СНД

По 50 купонів реалізує «Самогон» власного виробництва редакція Менської районної газети. Щоправда, у продаж іде не сам первак, а технологія його виготовлення. У такий спосіб колектив вирішив поліпшити нинішнє фінансове становище газети.

На недавній нараді редакторів прес-служба обласної держадміністрації мала до «Самогону» лише одну претензію: чому книжечка видана не українською, а російською мовою? Редактор виправдався тим, що вона розрахована в основному на читачів СНД. Свій читач уже давно освоїв усі технології. Схоже, що таємниці і секрети менських самогонників завдяки бідній пресі стануть надбанням усього світу.

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігівська область.

З ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ, ФАНТИКУ!

Вперше

В Одеському зоопарку — приємна новина: народилося гарненьке слоненятко. Поки що в нього «несерйозне» ім'я — Фантик. Сьогодні, у віці одного місяця, вага немовляти — 106 кілограмів. Народилося ж воно 105-кілограмовим. Працівники зоопарку дуже раді, що слоненя набрало вагу, адже мати відмовилась від нього, і воно перебуває на штучному годуванні.

Щоб вирішити проблему, зв'язувалися з Вашингтонським національним парком і просили пораду. Там дали точні рекомендації. Їсть слоненя лише концентроване молоко, яке, незважаючи на всі складності, дістають для нього. Здійснюється годування через кожну годину, а між обідами Фантик щоденно проходить обов'язкових 10 кілометрів, щоб бути здоровим і сильним.

Народження слоненяти в неволі — явище рідкісне. В Одесі таке трапилося вперше.

Галина ВЛАДИМИРСЬКА.

ЛІКУЮТЬ МЕДОМ

...бласті опорний ...цького філіалу ...інституту бджі...кабінетом апіте...о в Чутовому. ...віск, квітко...аточне молоко, ...краже, настійки ... екологічно чисті, отож їхні лікувальні властивості надзвичайно ефективні. Тут лікарі також застосовують мануальну терапію, голкоуколювання.

Григорій ГРИНЬ.
Полтавська область.

ЛИПОВИЙ ДАІШНИК

Кримінальна хроніка

...розповідати про ...о виникли в на... бензином. Усі ...крити автозапра...або, в ліпшому ...ни біля них.

...ся, є спосіб роз...ин у будь-якій ...будь-яких на те ...звичайно, фор...

...спосіб застосу...жант міліції П., ...одного відно...ня ДАІ. Одяг...ши нагрудний знак працівника ДАІ та взявши регулювальний жезл, він на 39-му кілометрі траси Умань — Кіровоград, у районі кафе «Застава», 14-го, 15-го, 16-го липня цього року з 14-ї до 16-ї години, користуючись службовим становищем і видаючи себе за працівника ДАІ, зупиняв вантажні автомобілі й під різними приводами, а то й прямо вимагав у водіїв бензин.

Діям П. поклали край працівники Новоархангельського РВВС Кіровоградської області. По даному факту прокуратурою Новоархангельського району щодо сержанта П. порушено кримінальну справу.

Як попередньо встановлено, старший сержант П. зупиняв і брав бензин у водіїв машин з Хмельницької, Вінницької, Чернівецької та інших областей України.

Прокуратура Новоархангельського району Кіровоградської області у зв'язку з цим звертається до всіх водіїв, які стали свідками зловживання владою міліціонером П. або у яких він брав бензин, повідомити про це за адресою: смт Новоархангельськ Кіровоградської області, вул. Леніна, 68, прокуратура району.

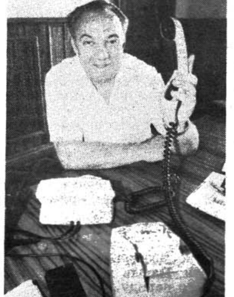
Одержані повідомлення нададуть велику допомогу в повному й об'єктивному розслідуванні кримінальної справи.

Вадим МІРОШНИЧЕНКО,
прокурор Новоархангельського району.
Кіровоградська область.

Столиця — дзеркало країни. У ній сконцентровано відбивається все, що діється довкола. Тож і криміногенне середовище — не виняток. Наші негаразди в економіці почалися, як відомо, з кінця вісімдесятих років. З того ж часу визначилась стійка тенденція до зростання кількості злочинних посягань на особу і державу. Побільшало жорстоких нападів на людину. Повідомлення про вбивства, тяжкі тілесні ушкодження, розбої, пограбування дедалі частіше стали з'являтися в оперативних зведеннях. Розширюють і вдосконалюють свою діяльність організовані злочинні структури. Їх угруповання мають розгалужену систему зв'язків, у тім числі і з працівниками державних, господарських і правоохоронних органів, вони оснащені сучасною технікою і озброєні.

ПОКИ ГРІМ НЕ ГРИМНЕ

А що ж ми, ті, які зобов'язані захищати права людини і держави, вести нещадну війну з будь-якими порушеннями правопорядку і законності? Не хочу криводушити, скажу з усією відвертістю: поки що ми безсилі чинити ефективні дії проти злочинного світу. Як наслідок, у Києві тільки протягом семи місяців нинішнього року не розкрито 17 убивств, 73 розбійних напади, 1062 пограбування, 1842 квартирні крадіжки. Маємо інформацію, що за ходом розкриття злочинів уважно стежать ватажки злочинного світу і виходячи з його результатів коригують діяльність окремих територіальних груп.

У чім же справа? Ми так багато говоримо про створення правової держави, приймаємо державні акти, які мали б утверджувати в нашій молодій державі принцип законності й правопорядку, а ситуація не поліпшується, навпаки, погіршується. У тім-то й біда, що із злочинністю в більшості випадків ведеться паперова війна. А конкретної допомоги правоохоронним, прокурорським органам ми й досі фактично не маємо.

Взяти хоча б слідчий підрозділ. Будь-який злочин, як відомо, розслідується спеціалістами саме цього загону. І поки депутати всіх рівнів, теоретики, державні мужі ведуть дискусії, бути йому самостійним чи залишитися в старій структурі, він розпадається буквально на очах. Бо доведений до такого стану, що з нього втікають найвідданіші й найпідготовленіші фахівці. Сьогодні у нас ледь не третина посад слідчих — вакантні. За останні два роки жоден випускник юридичного факультету Київського університету та Харківської юридичної академії не схотів працювати слідчим, тоді як років з десять тому ця професія вважалася престижною.

Причиною цього є не тільки надмірна перевантаженість слідчих, як прийнято підкреслювати на всіх зібраннях чи під час публічних виступів. І не тільки погрози, до яких дедалі частіше й нахабніше вдаються дружки і родичі затриманих — до цього правоохоронці давно вже звикли. Головне, що спричиняє масову втечу слідчих з своєї роботи — байдужість самої держави до життя і долі представників цієї суворої, важкої професії. За технічним оснащенням наші слідчі десь, мабуть, на найостанніших місцях у світі. Не те, що сучасної апаратури, якою давно користуються їхні колеги за кордоном, звичайнісінької машини, щоб оперативно виїхати на місце, не дошукаєшся слідчому.

А зарплата? Сьогодні вона в нього менше, ніж у водія трамвая чи автобуса. Стати ж висококваліфікованим слідчим значно важче, ніж, скажімо, робітникові на заводі чи в автопарку. Бо, крім усього іншого, саме ця професія завжди на прицілі небезпеки. Не кажучи вже про те, що для працівника слідчого підрозділу немає ні дня, ні ночі, ні вихідних, ні свят.

От і йдуть наші «містери Холмси» у малі, середні спільні підприємства, де їм, хорошим юристам, одразу пропонують заробітну плату у три-чотири рази вищу, ніж у нас.

Подібна масова втеча слідчих уже відбувалася десь років 20—25 тому, коли вони одержували в місяць 90—100 карбованців. Тоді держава схаменулася, оперативно зреагувала на таку ситуацію. Однак потрібні були роки і роки, щоб сформувати, виростити нову плеяду кваліфікованих слідчих. Можна тільки уявити, як ми втішили злочинців, загубивши цілу школу майстрів своєї справи.

Нині повторюється те ж саме. Та ще в той час, коли суспільство потерпає від нахабного наступу злочинного світу!

Система захисту правопорядку й законності — єдиний організм. З'явилися серйозні перебої в роботі слідчого апарату, — далося взнаки це і в інших ланках, зокрема, в прокурорських органах. Аякже, кримінальні справи обов'язково мають химось розслідуватися. Коли цим нікому займатися в органах внутрішніх справ, у слідчих відділах інших відомств, доводиться братися за цю справу районним прокурорам та їхнім заступникам. Зрозуміло, за рахунок послаблення ними виконання своїх прямих обов'язків — наглядом за дотриманням законності. В цій ситуації почали з'являтися тяганина, навіть помилки при розслідуванні справ. Коло, як кажуть, замкнулося. Я вже не кажу, що надмірне навантаження працівників прокуратур не може не позначитися на ефективному нагляді за дотриманням законності у всіх сферах життя суспільства.

Хочу наголосити: якщо ми всерйоз зайнялися створенням нашої Української правової держави, треба, щоб сама вона на цьому нелегкому шляху надала ефективну допомогу органам захисту правопорядку й законності. Сподіваємося, що державні адміністрації знайдуть дієву форму співпраці з прокурорськими органами. Щоб запрацювали вони так, як цього вимагають інтереси України.

Принаймні, Закон про прокуратуру, прийнятий Верховною Радою, конкретна розробка його у вигляді наказів Генерального прокурора дають добре підгрунтя для посилення нашої діяльності. Треба тільки уникнути різночитання правових положень у різних відомствах, які діють паралельно з нами. Адже неузгодженість між Законом про прокуратуру і процесуальним, кримінальним, цивільним, арбітражним законодавством діє тільки на руку злочинцям. Ось, наприклад, стаття 31 Закону про прокуратуру надає можливість оскарження санкції прокурора на арешт до суду, а кримінально-процесуальний кодекс заперечує таку можливість. У статті 41 зазначається, що прокурор і його заступники, яким надано право вносити протест по справі, що розглянута арбітражним судом, можуть зупинити виконання його рішення. В той же час арбітражно-процесуальний кодекс України стверджує, що зупинити виконання свого рішення може тільки сам арбітражний суд. Для чого тоді, питається, прокуратура різних рівнів, Закон, коли кожен сам собі пан? Це питання особливо хвилює нині, коли й економіка, й усе державне управління стоять на переломній межі. При недосконалому господарському законодавстві, створенні нових суспільних зв'язків прокурор і тільки прокурор повинен мати право зупинити виконання будь-якого рішення, прийнятого будь-якою структурою, якщо воно не збігається із законом.

Ми не можемо повертатися до тих часів, коли прокуратуру зобов'язували втручатися в абсолютно всі питання, що виникали в житті, контролювати діяльність усіх інших контрольних і навіть державних органів. Новий Закон про прокуратуру чітко визначив коло питань, у межах якого діють прокурорські органи. Це нам полегшує роботу, дає можливість зосередити всю увагу на основному завданні: неухильно бути на сторожі Закону. Треба тільки підтримати нас на цьому відповідальному шляху і створити нам у роботі такі матеріальні умови, за яких би нам удалося зберегти своїх людей — кращих спеціалістів своєї справи.

Нещодавно розпорядженням представника Президента України в Києві створено Фонд сприяння діяльності правоохоронних органів столиці України. Різні організації, підприємства — як державні, так і приватні чи кооперативні, окремі громадяни можуть вносити в цей фонд кошти для матеріально-технічного оснащення правоохоронних органів, допомоги сім'ям працівників, які загинули від рук злочинців. Уже перші дні «життя» фонду засвідчили: люди, які хочуть мати надійний захист від злочинного світу, не шкодують грошей для підтримки правоохоронних органів.

Тільки спільними силами держави і їх громадян можна поставити перешкоду на шляху злочинців.

Степан ЛОТЮК,
прокурор Києва.

Юридична консультація

Вдосконалення народної освіти, пошук нових форм та методів навчання породжують якісно нові організаційні навчальні структури. Так, у 1991 році на базі середньої школи № 157 Києва було створено школу-ліцей зі спеціалізованими класами: юридичним, економічним, медичним, фізико-математичним та філологічним. Готуючись до професійної діяльності в обраній галузі, учні здобувають глибокі теоретичні та практичні знання.

Сьогодні редакція газети публікує відповіді на запитання кількох читачів, які підготували учні юридичного класу Л. ГАННОЧЕНКО, А. НАУМЕНКО, А. СИДОРЕНКО, Л. СИКАЧИНА, О. КУРОЧКІН, О. ПЕНЬКОВА. Вони робили це під керівництвом відповідального секретаря Української асоціації викладачів права, юриста Сергія ДЕМСЬКОГО.

* * *

Чи маю я право на отримання відшкодування за майно, конфісковане у мого батька, як політичного репресованого, і до яких органів звертатися з цього питання?

Х. Метащук, Кіровоградська область.

Якщо майно, конфісковане у вашого батька, не було конфісковане у вашого батька, не було націоналізоване (муніципалізоване) на підставі відповідних нормативних актів, ви маєте право на відшкодування його вартості.

Згідно з ч. II ст. 5 Закону «Про реабілітацію жертв політичних репресій в Україні» вилучені будівлі та інше майно за можливості (якщо будинок не зайнятий, а майно збереглося) повертають реабілітованому або його спадкоємцям натурою, а за відсутності такої можливості заявнику відшкодовують їх вартість.

Для розв'язання питання варто звернутися до міської або районної Ради народних депутатів, де створено відповідні комісії.

* * *

Скільки днів відпустки надають сторожам?

Т. Хрикіна, Кіровоградська область.

Згідно із ст. 75 Кодексу законів про працю України щорічна відпустка має тривати не менш як 15 робочих днів. Разом з тим підприємства з урахуванням своїх фінансових можливостей мають право встановлювати відпустку й більшої тривалості.

* * *

Як буде розв'язано питання з черговістю надання житла, якщо ліквідаторів аварії на ЧАЕС, котрі стояли на загальній черзі, було переведено на пільгову чергу, при цьому той, хто перебував на черзі з 1990 р. і подав раніше документи про переведення на пільгову чергу, опинився попереду того, який стояв на загальній черзі з 1987 р.?

Н. Татаренко, Чернігів.

Право на першочергове одержання житла ліквідаторами аварії на ЧАЕС встановлено Законом України «Про статус і соціальний захист громадян, що постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи». За дату взяття на квартирний облік (у тому числі і на пільгову чергу) згідно з п. 22 Правил обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов та надання їм жилих приміщень в Українській РСР, вважають день винесення рішення виконавчим комітетом місцевої Ради народних депутатів (нині — місцевої державної адміністрації) — для взяття на облік у виконкомі, або день, коли було прийняте спільне рішення адміністрації підприємства та профспілкового комітету — для взяття на облік за місцем роботи. При цьому чергу встановлюють за датою прийняття заяви з усіма належними документами. В разі одночасного розгляду кількох заяв, поданих в один день, черговість на одержання жилих приміщень встановлюють за датою подання заяви з усіма належними документами з урахуванням житлових умов, стану здоров'я, трудової та громадської діяльності.

* * *

Медичне обстеження моєї матері показало, що їй доконечно потрібно змінити місце проживання (наш район належить до зони радіологічного контролю). Місце переселення за направленням обласного виконкому — Коропоовський район Житомирської області, де нас включили тільки до загальних списків на одержання квартири. Чи правильно це?

М. Тунько, Житомирська область.

Згідно зі ст. 32 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, що постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», громадяни, які самостійно переселяються за направленням виконавчих комітетів обласних Рад народних депутатів (нині — державної адміністрації області), на новому місці проживання (крім Києва та курортної місцевості) включають підприємства, установи, організації, де вони працюють, або місцева державна адміністрація до окремих списків для позачергового одержання житла без пред'явлення документів про здачу приміщення, що його вони раніше займали. Відсутність прописки і неможливість працевлаштування не є підставами для відмови у взятті на облік.

* * *

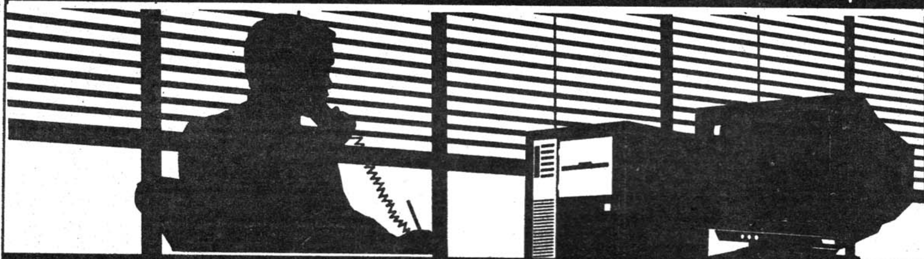
Чи підлягають оподаткуванню на добавлену вартість малі приватні юридичні підприємства (з річним обсягом робіт менш як 100 тисяч карбованців), які здійснюють такі ж самі види юридичної практики, що й колегії адвокатів?

В. Запорожець, Дніпропетровська область.

Підприємства такого типу підлягають оподаткуванню за чинним законодавством. Зокрема, згідно з п. «в» ст. 2 Закону «Про податок на добавлену вартість» його платниками є «індивідуальні (сімейні) приватні підприємства, що здійснюють виробничу та іншу комерційну діяльність». Те, що річний обсяг робіт становить менш як 100 тисяч карбованців, не впливає на оподаткування підприємства, бо на цій підставі від нього звільняються тільки фізичні особи, тобто підприємці, які діють, не маючи статусу юридичної особи (п. «е» ст. 2 названого Закону).

**СЕТЕВЫЕ КОМПЛЕКСЫ,
ИЗДАТЕЛЬСКИЕ СИСТЕМЫ,
СТАНЦИИ КОМПЬЮТЕРНОЙ АНИМАЦИИ,
КОМПЬЮТЕРЫ В ЛЮБОЙ КОНФИГУРАЦИИ.**

*ПОЛНАЯ ДВУХЛЕТНАЯ ГАРАНТИЯ!
ПЯТЬ ЛЕТ СОПРОВОЖДЕНИЯ!
ДОСТАВКА И УСТАНОВКА!
ПРОГРАММНОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ!*

310042, Харьков
ул. Пожарского 2/10
тел. (0572) 93-40-75,
95-96-74, 94-28-11
факс (0572) 94-35-73

ИЩУ ПАРТНЕРА

Северский доломитный комбинат предлагает принять долевое участие в организации производства любых видов промышленной продукции или товаров народного потребления (имеются наработки) на базе бывшего цеха вагранок, где имеются все необходимые коммуникации (электроэнергия, газ, пар, сжатый воздух, водопровод, канализация, связь, подъездные ж. д. пути). Промышленное здание и бытовые помещения нуждаются в капитальном ремонте.

С предложениями обращаться по адресу: **343350, г. Северск. Донецкая область.**

Тел. (062-74) 5-22-35, 5-26-61, 5-27-13.

Телекс: 330622 Север, факс 5-45-91.

АО «АВТРАМАТ»

— инвестор, покровительствующий изобретателям, объявляет конкурс на лучшую разработку по приоритетным направлениям науки и техники, а также обеспечению потребностей населения, фермерских хозяйств, медицинских учреждений различной техникой, устройствами и товарами народного потребления. На конкурс от физических и юридических лиц принимаются НИР, ОКР, технологии изобретения, ноу-хау, готовые к внедрению.

Для премирования лучших разработок установлены премии:

**первая премия — 75 тыс. руб.
две вторых премии по — 30 тыс. руб.
пять третьих премий по — 15 тыс. руб.**

Срок приема документов на конкурс с 1.09.1992 года по 26.10.1992 года.

Конкурс будет проводиться на выставке-ярмарке «Конверсия-92».

Лучшие разработки будут внедряться на предприятиях АО «Автрамат».

Конфиденциальность представленных на конкурс материалов гарантируем.

Работы присылать по адресу: **310046, г. Харьков, пер. Пархоменко, 1/60 ИЦ «Конверсия» (метро «Индустриальная»), тел.: 94-87-03, 94-69-67,**

или сдавать во время проведения выставки-ярмарки «Конверсия-92» в информационно-коммерческий центр представителю ИЦ «Конверсия».

По указанным адресам можно ознакомиться с условиями конкурса.

**ВНИМАНИЮ ОРГАНИЗАЦИЙ УКРАИНЫ, ЗАНИМАЮЩИХСЯ ТУРИЗМОМ И ПОЕЗДКАМИ ЗА РУБЕЖ!
Центр КСИМЕ Университета «Киево-Могилянская Академия»**

предлагает совместное сотрудничество в отправке групп в учебные бизнес-поездки по странам Европы. Готовы на создание филиалов в областных центрах Украины и больших городах. Оплата в купонах. Оформляем выездные документы для всех жителей Украины. Конвертируем валюту на командировочные расходы. Телефоны для справок: 221-23-17, 225-60-68, 224-04-69.

Взаиморасчеты с Россией? Нет проблем!

Многие предприятия Украины сбывают в России свою продукцию, покупают там сырье и материалы, комплектующие. Но при нынешней финансовой неразберихе осуществлять взаиморасчеты между фирмами двух республик крайне затруднительно. Перечисленные деньги идут из банка в банк невозможно долго, а то и совсем не приходят к клиенту.

Можно как-то обойти это жесточайшее экономическое препятствие?

Можно, отвечают финансовая группа «Броксервис ЛТД» и АО «Украинская биржа металлов». Для этого украинское предприятие должно договориться со своими российскими партнерами переводить причитающиеся ему деньги не на свой счет в украинском банке, а на субсчет «Броксервис ЛТД» в Москве. Свои деньги клиент получит из субсчета АО «Украинская биржа металлов» на Украине. Либо, по желанию клиента, этими деньгами «Броксервис» будет оплачивать в России все то, что нужно украинскому клиенту,— товары, сырье, продукцию, услуги и т. д.

Гарантами того, что деньги украинского клиента будут израсходованы только с его ведома, выступают Мосбизнесбанк и Днепрсервисбанк, которые переведут деньги из субсчетов только по заверенному указанию клиента.

Благодаря этому методу удается не только резко сократить сроки оплаты различных операций между предприятиями, оказавшимися разделенными вновь возникшими границами, но и переводить рублевые, а в дальнейшем и собственные национальные валютные средства через эти границы, не нарушая при этом сложившиеся производственные связи.

По желанию клиента «Броксервис» и Биржа могут пустить деньги клиента в оборот. В этом случае клиент получает либо свой процент, либо оговоренную долю от прибыли.

Более того, используя свои весьма обширные возможности, «Броксервис» и «Украинская биржа металлов» могут помочь клиентам найти все то, что им нужно купить, а также реализовать их продукцию на российском и украинском рынках.

Контактные телефоны:

«Броксервис ЛТД» (095) 148-6021: 148-4513: 148-1813.

«Украинская биржа металлов» (0562) 41-88-37: 41-83-06: 42-83-33.

УВАЖАЕМЫЕ ГОСПОДА!

Фирма «ИНВЕСТСЕРВИС Л.Т.Д.» предлагает следующее оборудование

1. Бетоносмесительная установка СБ-185, новая, производительность 26.5 м³/час.
2. Бульдозер С-100 Д 68 Т тросcовый, б/у, в хорошем состоянии.

Место нахождения механизмов — г. Одесса.

За справками обращаться по тел.: **63-25-85, 60-68-65.**

**РАСПРОДАЖА ПО СНИЖЕННЫМ ЦЕНАМ!
ДЛЯ ВАС, СТРОИТЕЛИ!**

Реализуем со склада в Одессе оптом и в розницу предприятиям и индивидуальным владельцам дачных участков незаменимый в строительстве

ФАНЕРНЫЙ ЩИТ

толщиной 19 мм, размером 1220Х2440 мм, а также

ФАНЕРУ

толщиной 12,5 мм, размером 1220Х1220

Из десяти кубических метров приобретаемых оптовым покупателем один кубический метр отпускается бесплатно в качестве скидки.

Звонить с 9.00 до 17.00 по телефону в Одессе 65-20-73.

**МЕЛИТОПОЛЬСКИЙ ЗАВОД АВТОМОБИЛЬНЫХ ГИДРОАГРЕГАТОВ
«АГАТ»**

Реализует по прямым связям промышленным, сельскохозяйственным предприятиям, кооперативам, частным предприятиям и частным лицам:

тормозную аппаратуру к автомобилям марки ВАЗ, ЗАЗ;

вкладыши к двигателям автомобилей марки ВАЗ, ЗАЗ, ГАЗ-51, ГАЗ-53, ЗИЛ-130, ЗИЛ-120, ЗИЛ-157, ЯМЗ-236, ЯМЗ-238.

ОБРАЩАЙТЕСЬ К НАМ!

Контактные телефоны: **(042) 4-27-56, 4-27-14.**
Телетайп: **337836 «Тандем», Факс (042) 42794.**

Реализация продукции по предоплате, чеком и за наличный расчет.

ЧОМУ Я ПІШОВ З МЗС

Роздуми вголос радника першого класу

...У висотній будівлі на Смоленській площі (де розташоване МЗС Росії — **Ред.**), як і всюди на території колишнього Радянського Союзу, йде жорстка боротьба, часом без правил, у найрізноманітніших, а іноді навіть непередбачених сферах. Хотілося б зупинитися в основному на одній — боротьбі за місце під сонцем. Чому справді ця проблема загострилась як ніколи?

Повернувшись недавно з російського посольства в одній з африканських країн, я мимоволі поринув у непривабливу обстановку безвідповідальності, плутанини й непевності в своєму завтрашньому дні у більшості співробітників. Така атмосфера створила благотворний грунт для завжди процвітаючих у союзному міністерстві кар'єризму, святенництва, підсиджування одного другим, безмірного засилля кадровиків усіх мастей.

Чи змінилося щось нині? Поки що не дуже.

Переважна більшість співробітників союзного міністерства на момент його злиття з порівняно невеликим МЗС Росії складалася з представників вищої й середньої номенклатури, їхніх дітей та родичів, партійних працівників усіх мастей, що безперестану поповнювалися через Дипломатичну академію, потайних і явних кадебістів, а також інших елементів, яких би й близько не допустили до дипломатичної служби, якби існувала конкурентна система набору кадрів. І весь цей строкатий конгломерат по самі вуха був зв'язаний круговою родинною порукою і взаємозаступництвом.

Злиття міністерств не могло змінити кадрового складу. На кращих місцях у російських зарубіжних представництвах і досі ті ж самі висуванці по родинній лінії.

Особливо слід було б придивитися до складу кадрової служби. Багато хто із старих «мідовців» по собі знають, що найшвидша дорога на кращі місця, і насамперед за кордоном, завжди проходила через роботу в управлінні кадрів і парткомі.

Річ у тім, що за всіх перебудов склад кадровиків майже не змінюється. А це в основному люди, прямо чи побічно зв'язані з КДБ, колишні партійні секретарі, котрі за всю трудову діяльність не написали жодного аналітичного документа, зате набили руку на внутрішніх інтригах. Там і висуванці колишніх всесильних у міністерстві начальників. Прізвища покровителів уже почали забуватися, та їхні протеже як присмокталися до кадрової касти, так і сидять на 15—16-му поверхах, міняючи лише крісла.

Яких же змін можна чекати? Чи можна дивуватися деяким, здавалося б, неймовірним історіям?

У 1988 році в радпосольстві в Мавританії з'явився перший секретар Б. Будучи зятем одного з кадрових богів, він вважав, що створений для служби тільки десь у центрі Європи. Кожну відпустку цей «ображений» дипломат робив відчайдушні спроби перевестися до гідної його особи країни. В 1991 році кадри пообіцяли перевести його до Алжиру, і він, посварившись з більшістю із членів колективу посольства, де був останнім партійним секретарем, відбув остаточно до Москви. Та з переведенням до Алжиру не вийшло, і тоді він домовився з послом, що повернеться в Мавританію.

Коли в колективі дізналися, що Б. повертається в посольство, до Москви начальникові кадрової служби надіслали лист протесту від імені оперативно-дипломатичного складу. Розгніваний посол повернувся з відпустки без свого улюбленця і, влаштувавши всім допит з погрозами, замкнувся на дружбі лише із завгоспом і кухарем. Керівник представництва зміг протягом кількох місяців розігнати весь попередній склад посольства, а одну людину повернути назад. Майже через десять місяців Б. знову в Нуакшоті, при цьому він одержав валютою «відпускні» за весь час своєї відсутності. Кажуть, що нині цей незамінимий дипломат чекає переведення... в Європу.

А питання про економію коштів? Рішення про скорочення складу посольства на 30 відсотків прийняло ще радянське керівництво, а його здійснення розтягнулось на довгий час. Те саме посольство в Мавританії ще не фінансувалося МЗС Росії. Це стосується і багатьох інших посольств. Але якщо немає грошей, то питання потрібно розв'язувати докорінним чином: закривати посольства або консервувати споруди в тих країнах, де зв'язки практично відсутні або є мінімальними. В. Дакарі посла Японії акредитовано на сім сусідніх країн, включаючи і Мавританію. В такий спосіб діє і дипломатична служба Великобританії, Канади і багатьох інших країн. Але навряд чи якийсь російський посол напише в Центр, що його посольство треба скасувати!

Дипломати всіх західних країн на декілька років наперед знають про порядок проходження своєї служби, а у висотному будинку в Москві ніхто не може відповісти на жодне запитання про його службу. Знову все вирішується в таємничій тиші кабінетів...

Навіть серпневий путч не зміг порушити емзеесівських устоїв. Ось і набридло, що твоєю долею розпоряджаються якісь дяді, набридла атмосфера гадючості й безсоромництва з усіма старими й новими вадами номенклатурної системи. Ось чому я сам вирішив піти з МЗС, не чекаючи, поки виженуть.

«Независимая газета».

ПІДПІЛЬНИЙ ВВІР ДІЄ

Нещодавно в Шереметьєво-2 трапився черговий скандал. На прикордонному контролі виявилося, що в паспортах групи російських громадян, котрі направлялися до міста Барселона, що, як відомо, в Іспанії, стоять фальшиві печатки ВВІРу за номером 1055. Про що громадянам і повідомили прикордонники, як і про те, що, поки не буде в паспортах справжніх печаток на дозвільних записах, поїздка в сонячне місто навряд чи відбудеться. Громадяни стали обурюватися й називати прикордонників непристойними словами.

Подумки, втім, вони давно знали, що до цього подібні ситуації виникали з печаткою за номером 1072, а до неї за номером 906, а... був ще десяток таких випадків. Чи не кожен другий, хто хотів виїхати без клопотів за кордон, будь-то москвич або житель сонячного Закавказзя, знав, що в готелі «Росія» на такому-то поверсі в такому-то номері сидить собі Саня чи Володя і за якісь там три—п'ять тисяч карбованців ставить печатки на дозвільних записах в закордонному паспорті. Може, трохи й кривувато іноді виходить, та за такі гроші хто ж вам, як треба, поставить? Звичайно, що знайти того Саню чи Володю поки що не вдалося. Їм нецікаво спілкуватися з «органами».

Відповідно до закону про виїзд у січні 1993 року всі нині такі жадані дозвільні записи й печатки буде скасовано, а до того моменту — це солідна стаття доходів чиновників у ВВІРах та МЗС або фірм, кому вони дали право «печатки» (справжньої), а також головний біль для прикордонників.

— Так уже й нічого не дають самим прикордонникам? — «наївно» цікавлюсь у начальника ОКПП (окремого контрольно-пропускного пункту) «Москва» генерала Михайла Шкурука. — Бути того не може, щоб «зеленим кашкетам» хтось чогось не запропонував?

По-військовому прямо генерал пояснив, що на сьогодні КПП — це приблизно 700—800 солдатів строкової служби, які працюють у кабінах, близько 400 офіцерів і майже 300 прапорщиків-контролерів. З усього цього числа у прокуратурі нині є матеріали про три випадки одержання «незаконної» винагороди прикордонниками.Це до того, що чутки про «проданий російський кордон» сильно перебільшені. Проте давати — дають, точніше, пропонують.

Через Шереметьєво-2 переміщуються пасажири майже з усіх країн світу. Раз у раз у їхніх документах виявляють дрібні й великі «несправності». Розбиратися з ними мають відповідні службові особи з МЗС, ВВІРу. Та спробуй знайти їх у порту, а прикордонник — ось він. Або, припустимо, якась людина, що проживає десь у Африці чи в Південно-Східній Азії, мало не до смерті хоче потрапити в Англію, Німеччину або Австрію. Та «їхньої» візи в нього немає (або вона підроблена), а в будці один прикордонник, а в кишені квиток на рейс Аерофлоту і певна сума грошей. З перерахованих причин, що називається, на погляд, дають індійці, шріланкійці, багато хто з африканців та китайців. Просто так, із жалю, як «гуманітарну допомогу», можуть що-небудь сунути італійці, американці й ті ж самі китайці. Росіяни респектабельного вигляду хабарів не дають. Та навіть якщо й наважиться раптом прикордонник «узяти», зробити це непросто — кабіни контролерів прозорі і проглядаються з усіх боків.

Щодо фальшивих печаток, то, мабуть, це не останні. Якщо судити з безлічі оголошень на кшталт: оформляю дозвіл на виїзд.

«Комсомольская правда».

ДОПОМОЖІТЬ ВИЇХАТИ!

Нас обзивають мігрантами та окупантами й відсилають додому. Я українка, волею випадку вісім років тому приїхала з сім'єю до Риги. Мені 57 років, я вже на пенсії і хотіла б повернутися в Україну. Але мені одразу сказали в самоврядуванні, що пенсію ніхто туди переводити не буде, немає таких домовленостей між урядами України та Латвії. Але ж пенсію свою я фактично заробила там, проте платити мені, з'ясовується, не мають права. Мені порадили залишити за собою в Ризі яку-небудь кімнатку, хай і без вигод, аби на цю адресу пенсію приносили, і самій раз на три місяці з'являтися. Але ж будуть візи. Як я зможу їздити до Риги по пенсію?

І хочу я звідси поїхати, і розумію, наскільки це важко та й взагалі нереально для мене.

Квартиру обміняти на Україну — не можна, продати тут — те саме: в самоврядуванні назвали мізерну суму. Продати нелегально? Але хто допоможе? Не знаєш, куди й звертатися. За моїми підрахунками, переїзд обійдеться щонайменше у 80 тисяч. Адже вартість контейнера від 15 тисяч карбованців і вище, та ще півроку-рік треба чекати, коли підійде твоя черга. А буває, кажуть, черга підійшла, а контейнер несправний — або самі ремонтуйте, або знову платіть. Як же бути?

Ніякого громадянства ні в мене, ні в моїх дітей не буде. Я знаю, що було б краще прожити старість в Україні. Але як туди виїхати? Коли укладуть договори з Україною? Немає нам допомоги ні там, ні тут.

Жанна М.,
«Балтийская газета».

ВІКТЮК СТАВИТЬ МАЗОХА

17 серпня режисер Роман Віктюк приступив до зйомок фільму «Венера в хутрі» за однойменним романом австрійського письменника Леопольда Захер-Мазоха, який відкрив світу мазохізм.

До творчості Захер-Мазоха Роман Віктюк звернувся за велінням згори: «Наступає момент, коли душі тих драматургів, хто пішов, знаходять на Землі людей, які можуть їх осягнути розумом, зрозуміти і втілити». Крім того, за свідоцтвом Віктюка, Мазох, «творчий предтеча всіх філософських пошуків століття», виявився його земляком разом з родиною Зигмунда Фрейда і бабусею Карла Маркса. Сюжет фільму Віктюк представив так: «Щоб перевірити почуття закоханого чоловіка, жінка пропонує йому стати її рабом. Він на це погоджується і проходить весь шлях. А що з ним трапляється на цьому шляху — я не розповім». При цьому режисер додав, що глядачі обов'язково побачать сексуальне обличчя мазохізму, адже на основі цього все в романі й відбувається. Шлях, яким поведе Віктюка та його акторів зірка Мазоха, непередбачений: «Це все ірраціо, метафізика. Це все підпілля, яке ми повинні в собі відкрити і не соромитися».

Своїм баченням теоретика мазохізму поділилася й продюсер Віктюка Тетяна Сухачова: «Цей Захер був справді дивною людиною. Він вигадував вбрання зовсім запаморочливі, де обов'язково було хутро. А хутро для сексу, як мазь, — найсексуальніший матеріал».

Гроші на секс і хутро надали АвтоВАЗбанк і «Кінотавр» Марка Рудінштейна, котрий організує прокат.

Рудінштейн зізнався: «Я важко сприймаю постановки Віктюка, пов'язані з особливими відхиленнями. Але скандальна слава навколо його імені обіцяє комерційний успіх». А на думку Віктюка, комерційний успіх фільму забезпечено вже тим, що він культурно відкриє «непізнане й заборонене, те, над чим працює тепер, — усе порно».

«Коммерсантъ».

ПРОГУЛЯНКИ ПО «ВАЛЮТНИКАХ»

Його величність долар сьогодні на висоті. В змученому численними грошовими реформами суспільстві він єдиний зберігає стійкість. А коли у людей є гроші, то треба їм допомогти їх витратити. І ось, як гриби після дощу, в Ризі та інших містах республіки розплодилися численні валютні крамниці.

Асортимент усіх інтершопів, на подив, одноманітний. Трохи апаратури, парфюмерії, одягу. В основному продукція азіатських фірм. Вона й дешева, і за якістю нижча. Але для нашого недосвідченого покупця і така зійде. Однак бажаючих витратити невеликі валютні накопичення чекають небезпеки., Може статися, що придбана за 30 марок блузка після першого прання виявить значний гандж, а розкладені на полицях штани з пістрявими етикетками «покажуть» після хімчистки обривки ниток, що стирчать з внутрішнього боку.

В чому причини таких метаморфоз? У західних країнах розповсюдилася торгівля «секенд хенд», або «другі руки». Річ, куплену в магазині, після недовгого носіння здають за безцінь. Далі її продають на вагу. Споживачі такої продукції в основному бідні. Потрапляє вона й до нас в рамках гуманітарної допомоги, а також в ході прямих закупок, природно, за вельми низькими цінами. Подальший шлях передрікти неважко. Одержаний прибуток з лихвою перекриває численні витрати на оренду приміщень, податки на прибутки і багато іншого.

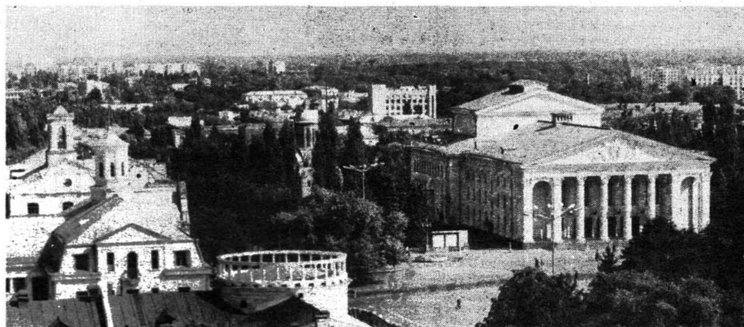
Категорії відвідувачів подібних торговельних точок теж специфічні. Середньостатистичний латвійський житель заглядає сюди в основному подивитися на вітрини — бліде відображення розкоші західного раю. Покупці — це невелика кількість тих, хто має великі гроші. А в кого вони є? Хто працює в спільних підприємствах, морському торговому і риболовному флоті, одержує зарплату валютою. Приплюсуйте до цієї категорії криміногенні структури — список повний. А щоденна виручка, як з явним небажанням повідомила мені продавець однієї з валютних крамниць, значна, і пальму першості серед західних грошових знаків упевнено тримає американський долар. Розділення суспільства на бідних і багатих триває з небаченим прискоренням.

«Панорама Латвии».

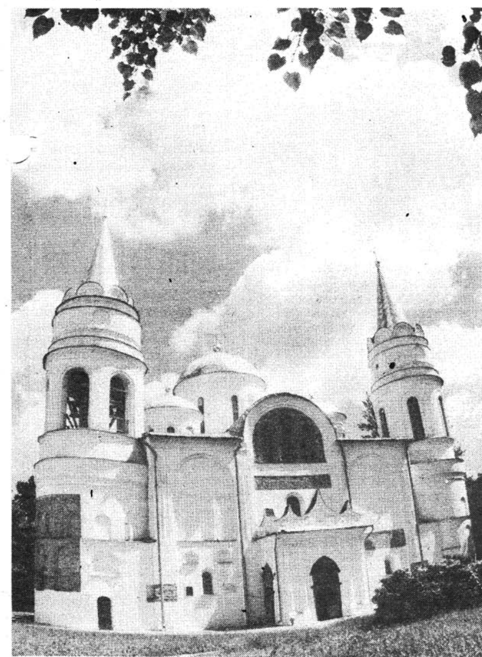
ГОРДІСТЬ ЗЕМЛІ СІВЕРСЬКОЇ

Сьогодні Чернігів відзначає своє 1300-ліття

ОСЬ УЖЕ й сіверянській столиці поліські зозулі-дзвіниці накували 1300 років. Скільки м'яких та спекотних, засніжених та лютих зим на пам'яті красностінного Чернігова! Може, більше за інших давньослов'янських міст йому поталанило на згуртований Божим словом люд, талановитих поліщуків-зодчих, мужніх захисників — прабатьків роду князів Чорних. Бо ні татаро-монгольська орда, ні фашистська навала, ні здирницький розбій чужинців з Литви, Московії, Польщі не змогли зруйнувати його крицю-камінь, похитнути його волелюбний сіверський дух. Наперекір усім ворогам стоїть і милує око найдревніший храм України — Спаський собор, про який згадували ще 1036 року. А поблизу — Борисоглібський, Успенський собори, П'ятницька, Іллінська церкви, зведені у XII столітті. Не тільки окраса міста, а й його духовні обереги.

Чернігівський князь Михайло не зрадив їх у часи лихоліття, не прийняв віри завойовників. «Якщо Бог видав нас і землю нашу за гріхи наші вам до рук, — сказав він Батию, — ми складаємо тобі честь. А закону отців твоїх та твоєму богонечестивому повелінню — не кланяємося». І закололи за такі слова князя Михайла — розповідає «Літопис руський». Стоїть як пам'ятник цієї незламності церква Михайла та його сподвижника Федора. Скільки відомих та невідомих героїчних діянь на рахунку жителів цього міста! А скільки ще буде?!

Нині в Чернігові, як і скрізь, не медом мазано: тотальна дорожнеча життя посіяла серед чернігівців непевність, образу, невдоволення. Проте всі вони — з роду будівничих і вже взялися за розбудову нової України. Щасти їм у цьому!

Фото Валерія ІНЮТІНА.

Експрес-інформація

ТРІШКИ ПОВІЛЬНІШЕ, ЦІНИ!..

Відучора набрав чинності Указ Президента Росії «Про державне регулювання цін на енергоносії». Нова система ціноутворення покликана забезпечити повільний ріст цін на енергію. Таким чином планується зменшити вплив цінового стрибка на загальну цінову динаміку у народному господарстві Росії. Указ передбачає підвищення в півтора раза оплати електричної і теплової енергії, водопроводу й газу. Також у півтора раза збільшено тарифи на перевезення пасажирів залізничним, морським і річковим транспортом. Ціни на авіаквитки до країн СНД зросли втричі.

СПРАВА ПОТОПАЮЧИХ

З метою врятувати європейську валютну систему від кризи Італія та Франція закликали до термінового проведення «самміту» лідерів країн—членів ЄС. Зустріч на найвищому рівні відбудеться після референдуму у Франції стосовно Маастрихтських угод.

Нездатність багатьох країн зменшити зростаючі бюджетні дефіцити, вважає директор-розпорядник Міжнародного валютного фонду Камдессю, є однією з причин валютної кризи в Європі. Він підкреслив також, що країнам треба взяти під контроль власні бюджетні проблеми.

СМІЛИВІШЕ У ВИР ПОДІЙ

Неефективною назвав голова Держради Грузії Шеварднадзе роботу Комісії з контролю й інспекції в Абхазії, створену під час московської зустрічі. Грузинський лідер вважає, що вона повинна постійно діяти в Сухумі, а не спостерігати за подіями із Сочі. Шеварднадзе заявив: «Росія і Грузія повинні докласти нових зусиль з тим, щоб вивести із зони конфлікту добровольців Конфедерації горських народів Кавказу».

ВДАЛИСЯ ДО ЧЕРГОВОЇ СПРОБИ

Переговори між ворогуючими сторонами Боснії і Герцеговини розпочалися в Женеві, хоча, як відомо, бої в цій колишній югославській республіці не припиняються.

Мета переговорів, які відбуваються під егідою ООН та ЄС, — досягти миру в цьому регіоні Балкан. Представники обох міжнародних організацій висловили сподівання, що всі причетні до конфлікту сторони виконуватимуть взяті на себе в Лондоні зобов'язання щодо мирного врегулювання конфлікту.

ПІД ОХОРОНУ РОСІЙСЬКИХ ЧАСТИН

Вибуховою залишається політична ситуація в Таджикистані. До районів збройних сутичок особливим розпорядженням виконуючого обов'язки Президента республіки Іскандарова введено частини 201-ї мотострілецької дивізії, яка знаходиться під юрисдикцією Росії. Війська взяли під свій контроль Нурекську ГЕС, перевал Чермозан і сусідні з ним райони. Крім того, підрозділи МВС республіки охороняють особливо важливі виробничі об'єкти. Бійцям дано наказ за потреби використовувати зброю.

Тим часом уряд Таджикистану формує міністерство оборони республіки.

ТРЕТІЙ — ЗАЙВИЙ

США мають вдатися до заходів з метою не допустити зриву мирних переговорів Сирії з Ізраїлем. Так вважає офіційний Дамаск.

Річ у тім, що переговори несподівано зайшли в безвихідь через незгоду двох держав щодо виводу ізраїльських військ з Голанських висот. Цю проблему Сирія вважає ключовою на переговорах. Глава ізраїльської делегації, зі свого боку, вказав, що не бачить доцільності у втручанні США в конфлікт. Він запропонував Сирії провести сьогодні спеціальне засідання і подолати існуючі суперечки.

НАСПРАВДІ — ВСЕ НАВПАКИ

Кілька десятків агентів російської розвідки виявлено в Азербайджані за п'ять останніх місяців цього року. З такою інформацією виступив по бакинському радіо міністр внутрішніх справ республіки Гамідов. За його словами, всі ці люди користувалися фальшивими документами. Міністр також додав, що раніше Росія зобов'язувалася не вести розвідки в державах СНД.

КИТАЙ ПОГОДИВСЯ

з проханням Ізраїлю припинити продаж зброї країнам Близького Сходу. Про це повідомив міністр закордонних справ КНР Цянь Цічень під час свого візиту до Єрусалима. Він також зазначив, що Китай не вдаватиметься до жодних спроб з метою перешкодити близькосхідному мирному процесу.

Раніше Китай експортував зброю до Іраку, Алжиру, Саудівської Аравії, Єгипту та Ізраїлю.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Подія тижня: коментар спецкора відділу зарубіжної інформації

НОВОСЕЛИ ТАВРІЙСЬКОГО ПАЛАЦУ

Цього тижня столиця Киргизстану Бішкек приймала парламентаріїв СНД. Тут протягом двох днів проходило перше пленарне засідання Міжпарламентської асамблеї співдружності. Щоправда, участь у ній взяли представники лише шести держав—учасниць СНД — Росії, Білорусі, Казахстану, Таджикистану, Вірменії, Киргизстану, а від Азербайджану були присутні спостерігачі. Делегації очолювали спікери парламентів або їхні заступники.

Оцінки цієї події у засобах масової інформації можна узагальнити одним висловлюванням: шестеро сміливців у Бішкеку намагаються врятувати співдружність. Справді, одне з найважливіших завдань зустрічі полягало в тому, щоб знайти шлях зближення держав, розробити єдині підходи до питань прав людини і соціального захисту своїх громадян.

Порадившись спочатку конфіденційно на урядовій дачі, парламентарії вже в перший день, фактично без поправок, підписали кілька документів. Серед них — регламент асамблеї і основи механізму міжпарламентського співробітництва. Крім того, вирішено створити комісії з правових питань, економіки й фінансів, соціальної політики, з проблем екології і спільної безпеки. Головним завданням асамблеї визначено координацію законотворчої діяльності парламентаріїв держав СНД.

Таке прагнення до тісної інтеграції, причому з переліком усіх основних сфер життєдіяльності, нав'язливо перемежовується з недавніми пропозиціями Президента Казахстану Назарбаєва. Хоча самі учасники зустрічі й запевняють, що тут ніякого зв'язку немає. Президенти роблять свою справу, а парламентаріям вирішувати свої завдання, зауважив один з членів казахстанської делегації. Як відомо, ініціативи Президента Казахстану передбачають створення в СНД не просто координаційних, а й керівних структур, по суті — конфедеративних органів влади. Схоже на те, що казахстанський лідер пропонує в першу чергу Росії зробити спробу побудувати конфедерацію з вузьким колом учасників, облишивши хворобливе утворення на ім'я «СНД» разом з такими його свавільними членами, як Україна. До речі, наша республіка, дотримуючись своєї позиції щодо неутворення нових надструктур у СНД, не підписала договору про міжпарламентську асамблею і своїх представників до Бішкека не направила.

Судячи з того, як у Бішкеку іскрометно приймалися рішення, члени Міжпарламентської асамблеї не збираються довго чекати вияву бажання приєднатися до них з боку решти країн—учасниць співдружності. Тому на бішкецькій нараді одразу ж перейшли до створення міжпарламентських керівних органів і структур. Так Санкт-Петербург став столицею парламентів СНД. Тут знаходитиметься Рада асамблеї. Мер цього міста Анатолій Собчак, дізнавшись про таку новину, зізнався, що хотів би мати в себе щось на зразок європарламенту. Він навіть підшукав місце для його розташування — Таврійський палац. Водночас санкт-петербурзький керівник додав, що «ми вже «наїлися» суверенітетами і за проблему СНД треба братися разом».

Крім того, посаду голови Ради Міжпарламентської асамблеї несподівано для себе з ініціативи своїх колег посів спікер російського парламенту Руслан Хасбулатов. Коментуючи своє нове призначення, тепер уже спікер спікерів заявив, що «розглядає його як вияв довіри до Росії».

Коли парламентські делегації відлітали з Бішкека, надійшла звістка про перенесення засідання глав держав СНД з 25 вересня на 9 жовтня. Як повідомили з мінської штаб-квартири співдружності, це рішення викликала необхідність доопрацювати проекти документів, що стояли в порядку денному зустрічі на найвищому рівні. Зокрема, потребують додаткової уваги й підготовки матеріали, пов'язані з уже згадуваними пропозиціями Назарбаєва.

Отож, незважаючи, на перший погляд, начебто на незалежність подій (одна відбулася, іншу перенесено), спільне в них не лише адреса — місто Бішкек. Неважко помітити тут тенденцію до інтеграції частини уламків СРСР. Хоча вся коротка історія СНД — суцільна спроба відповісти на одне запитання: «Який рівень інтеграції її членам вибрати, щоб і незалежність зберегти й вийти з кризи?»

Сергій ДАНИЛЕНКО.

МОРЕ ВИМАГАЄ УВАГИ

Проблеми

Тривогу й занепокоєння у жителів узбережжя Каспійського моря викликає підвищення його рівня. Ця проблема однаково зачіпає тепер уже п'ять держав: Росію, Туркменистан, Казахстан, Азербайджан та Іран.

Починаючи з 1979 року рівень Каспію постійно підвищується. Минулого року лише за травень води прибуло на 180—200 сантиметрів, вона затопила багато організацій, житлових будинків, народногосподарських об'єктів і курортних зон. Тоді в Баку було створено Вищу каспійську раду. Як записано в її статуті — це міжурядовий робочий орган держав Прикаспійського регіону для узгодження природоохоронних та екологічних робіт у галузі оздоровлення довкілля й безпосередньо Каспійського моря. Та поки про реальні результати її діяльності говорити нема чого.

А тому вчені Академії наук Туркменистану неодноразово зверталися до колег з інших республік з пропозицією розпочати спільні дії не лише з метою вивчення причин підвищення рівня моря, а й робити прогнози на ближчий час. Першими відгукнулися з Академії наук Казахстану. У цій державі розробляють власну програму науково-технічних робіт з проблем Каспійського моря. Незабаром вчені двох країн зустрінуться, щоб, як намітили, вивчити пропозиції обох сторін про подальше співробітництво.

Уже зараз лабораторія екології Каспію, що відкрита при Інституті пустель Академії наук Туркменистану, займається складанням карти рельєфу східного узбережжя моря, складає модель його природного дна. Крім того, тут систематизують геологічні матеріали та літературні джерела з історії розвитку Каспійського басейну і затоки Кара-Богаз-Гол.

Треба відзначити, що раніше в Туркменистані належної уваги проблемам Каспію не приділяли. Усі спеціалізовані служби містилися в Азербайджані. А тому на туркменистанських вчених чекає велика практична й теоретична робота. Протистояти наступу моря можна лише спільними зусиллями вчених п'яти прикаспійських держав. Проблеми Каспію — одні на всіх.

Огульбібі АМАННІЯЗОВА.

Ашгабат.

Контакти і контракти

Не потрібні нам ваші «ВАЗи»

В Узбекистані розпочали спорудження автомобільний завод на базі Асакинського заводу тракторних причепів. Це буде спільне підприємство з Південнокорейською корпорацією «ДЕУ».

До грудня наступного року тут освоять випуск трьох видів автомобілів. А поки що «ДЕУ» постачить у республіку тисячу своїх автомобілів, так би мовити, для проби. У Ташкенті й Фергані будуть створені сервісні пункти по їх обслуговуванню. Група узбекистанських спеціалістів виїжджає до Сеула на стажування. Крім того, в місті Шахрихані Андижанської області відкрито новий технікум. Він готуватиме кадри для споруджуваного автозаводу.

Але й це ще не все. З допомогою корейських партнерів на деяких великих підприємствах Ташкента розпочато випуск телевізорів «Зафар» і відеоплеєрів «Голд Стар». Ціна апаратів поки що вельми висока: відповідно 32 і 24 тисячі карбованців.

Зульфія РАСУЛІ.

Ташкент.

Візити

ЗАЛИШАЄТЬСЯ ДОЧЕКАТИСЬ РЕЗУЛЬТАТІВ

12 вересня у Київ з діловим візитом прибув президент Цзилінського відділення Всекитайської компанії з імпорту і експорту металів і мінералів пан Тянь Чжаошань («ГУ» за 12 вересня). Під час його візиту відбулося кілька ділових зустрічей, серед них і у Верховній Раді.

— Пане Тянь, які ваші враження від України?

— Я вперше відвідав Україну. Вона, як на мої враження від Києва, дуже гарна. Тут хороший клімат, що має сприяти розвиткові промисловості й сільського господарства.

— Ви провели кілька зустрічей з метою налагодження ділових контактів. Які з них, на вашу думку, найбільш конструктивні?

— Кожна зустріч мала для нас велике значення, бо кожна з них є тією цеглинкою, з якої будується споруда нашого співробітництва. Але якщо говорити конкретніше, то для нас дуже велике значення має розмова із заступником Голови Верховної Ради України паном Гриньовим. Йшлося про розвиток конкретних економічних зв'язків з метою зміцнення дружби і співробітництва між нашими народами. Сподіваюсь, що результати переговорів незабаром дадуть знати про себе на ділі, адже пан Гриньов відзначив, що у співробітництві з Китаєм Україна зацікавлена так само, як і в налагодженні і зміцненні ділових зв'язків з провідними державами Європи.

Крім того, ми мали нагоду зустрітися з багатьма промисловцями і представниками торгівлі найрізноманітніших рівнів. Хотілося б вірити, що всі намічені нами спільні програми будуть виконані в майбутньому і принесуть немалу користь нашим народам.

— Бажаю вам успіхів і спасибі за розмову.

Інтерв'ю взяла **Ірина САВОТІНА.**

На знімку: під час зустрічі з В. Гриньовим.

Фото Сергія П'ЯТЕРИКОВА.

ДО КІНЦЯ ДРАМИ ЩЕ ДАЛЕКО

Точка зору

Наближається до кінця третій тиждень з моменту набрання чинності угоди про припинення вогню між Вірменією і Азербайджаном. Звичайно, сьогодні напруження на кордоні двох республік помітно спало. Однак говорити про відчутніші результати алма-атинської зустрічі не доводиться.

Річ у тім, що хоча й з меншою ефективністю, але тривають артобстріли прикордонних територій Вірменії. Знову гинуть люди. Особливою «увагою» азербайджанська армія удостоїла Лачинський гуманітарний коридор. Він регулярно зазнає масованих обстрілів. Набагато гірші справи в Нагірному Карабасі. Як відомо, азербайджанці тут і не намагалися припинити кровопролиття, заздалегідь відкинувши ініціативу щодо розповсюдження умов перемир'я і на НКР. Майже щодня столиця Нагірно-Карабаської Республіки зазнає повітряних нальотів азербайджанської військової авіації. Втім, в останні дні ситуація дещо змінилася. Силам самооборони НКР вдалося відвоювати деякі населені пункти Мардакертського району, раніше окуповані азербайджанською армією.

Треба відзначити, що цього разу такий агресивний підхід азербайджанської сторони до розв'язання конфлікту не залишився поза увагою міжнародного співтовариства. Зокрема, як повідомив прес-секретар Президента Вірменії Р. Шугарян, голова римської конференції з Нагірного Карабаху М. Рафаеллі висловив невдоволення неконструктивною позицією Азербайджану. Як з'ясувалося, Рафаеллі тричі звертався до керівництва цієї республіки із закликом про припинення вогню в Карабасі. Однак так і не отримав відповіді. Тим часом, як показав подальший розвиток подій, особливу надію на мирне врегулювання конфлікту з місією М. Рафаеллі та зустріччю в Мінську, що має відбутися, пов'язувати не варто. Згадаймо, що чергова підготовча зустріч у Римі була провалена азербайджанською стороною. Офіційна делегація цієї республіки відмовилася сісти за стіл переговорів з представниками НКР, яких цього разу всетаки запросили до столиці Італії. Це вже ставить під сумнів доцільність проведення мінської конференції та й взагалі розв'язання проблем в рамках НБСЄ. У всякому разі, тепер у вищих колах Вірменії серйозно думають про винесення карабаського питання на засідання ООН. Таким чином, Вірменія залишається вірною обраному курсу на мирне врегулювання карабаського конфлікту шляхом широкого залучення міжнародних сил.

Нагадаю, що спочатку карабаська проблема стала своєрідною головоломкою для СРСР, потім для СНД. Далі з миротворчою ініціативою виступила НБСЄ. А тепер, схоже, підключиться Організація Об'єднаних Націй. Безперечно, така наполегливість Вірменії у пошуку механізму мирного врегулювання благотворно відбиватиметься на її іміджі в очах міжнародного співтовариства. Проте, з іншого боку, така поспішна позиція керівництва РВ, очевидно, послужить черговим приводом для активізації опозиції. Провал переговорів у Римі було розцінено нею як провал політики Президента, який, на думку опозиції, не бажає власними силами розв'язати проблему, віддає перевагу допомозі інших країн. Такий підхід опоненти глави Вірменської держави вважають безперспективним. У свою чергу, вони пропонують інший варіант. Він полягає ось у чому. Вірменія створює свою армію, визнає незалежність Нагірно-Карабаської Республіки і вже офіційно стає її союзником. Безумовно, якщо йти цим шляхом, то говорити про мир найближчим часом не доведеться. Розпочнеться великомасштабна війна із залученням третіх сил та з іншими випливаючими наслідками. Але якщо проблема ввійде в ООН і вийде звідти так само, як і у випадку з НБСЄ, то тоді, очевидно, варіант, запропонований опозицією, виявиться єдино правильним.

Ара МЕЛІКСЕТЯН.

Єреван.

Власкори повідомляють

Москва

ЗМОП ПОЧИНАЄ І ВИГРАЄ

Так і не пощастило 14 багатодітним московським сім'ям відсвяткувати новосілля в будинку № 102 по Нагатінському проїзду.

Щоправда, стомившись стояти в черзі, потенційні мешканці зайняли будинок самовільно і добряче забарикадувалися. Прихопили навіть каністри з бензином: «Будете виселяти, — заявили на переговорах з правоохоронними органами, — спалимо себе й дітей». Облога тривала два тижні. Після чого змопівці, що «набили руку» в таких справах, все-таки пішли на штурм і перемогли — виштовхали самозванців-новоселів надвір.

За них можна порадіти, а от за сім'ї прикро...

Володимир БАБЕНКО.

Ташкент

ЗАОХОТИЛИ МАТЕРИНСТВО

Право на безплатний проїзд у міському транспорті отримали матері-героїні Хорезмської області Узбекистану.

З цією ініціативою виступив колектив обласного об'єднання «Хорезмтранс». Матерям, що мають десятеро і більше дітей, об'єднання подарувало спеціальні проїзні картки. Транспортники розраховують компенсувати витрати за рахунок раціонального вибору маршрутів, економії палива, мастил і запчастин.

Зульфія РАСУЛІ.

Часи і звичаї

ВЕСІЛЛЯ — ЦЕ... МОДНО

Романтичні вітри повіяли на шведських берегах. У країні, яка під знаком демократії першою узаконила шлюб без вінчання та офіційної реєстрації, зараз знову ввійшли в моду весілля. Молодята сьогодні прагнуть наслідувати одночасно й сучасні звичаї, і традиції. На допомогу їм приходить справжня весільна індустрія. Анонси фірм цієї сфери сервісу займають дві шпальти в стокгольмській газеті «Свенска дагбладет».

Мода сьогодні рекомендує нареченій класичний білий колір вінчального вбрання з парчі чи оксамиту, корону або діадему з квітів, довгу фату, шовкові черевички-човники, намисто з перлин і море мережив та вишивки. Священнодіють перукарі. Спеціаліст з весільних зачісок Франсіско Беллестерос просить не менш як два місяці на підготовку до великого дня. Складання букету для нареченої довірено флористам вищого класу. Найпопулярнішими є троянди та орхідеї, проте добір квітів визначають вбрання нареченої, колір її обличчя, очей і, найголовніше, її індивідуальність.

Вінчанню передують формальності. У Швеції закохані спочатку роблять візит до податкового управління. Тут вони згідно з традицією письмово засвідчують відсутність прямого споріднення по висхідній або низхідній лінії, або нерозірваного попереднього шлюбу.

В іншому сучасна весільна церемонія скрупульозно повторює багатовіковий етикет. Родичі та друзі нареченої займають місця ліворуч від вівтаря. Близькі нареченого — праворуч. Чекати обранку майбутньому чоловіку треба стоячи, ліворуч від вівтаря, а прибути до церкви варто за двадцять хвилин до початку церемонії. Останніми до церкви прибувають батьки молодої — це знак, що обряд можна починати.

Не забути про обручки — турбота боярина або самого нареченого. Тримати їх треба не в коробочці, а в нагрудній кишені фраку. Поряд з гладенькими золотими модними є обручки з невеликими, але справжніми коштовними каменями. У Швеції, втім, обидва варіанти можуть узгоджуватися: це єдина країна, де в нареченої на лівій руці дві обручки. Одну з них дарують під час заручин, другу — в день вінчання.

Вінчання у церкві в Швеції безплатне, але за звичай — жертвувати на потреби приходу. Наречений і наречена самі визначають цю суму і передають гроші священнослужителю в конверті.

Замовляти приміщення для весільної урочистості треба за півроку. Молодим варто подумати, як довго триватиме свято, висловити побажання про меню, квіти на столах, музику до танців. Зустрічати гостей доручають одному з друзів, іншому ввіряють роль тостмейстера (тамади). З ним консультуються ті, хто виступає, та офіціати — страва не повинна холонути під час особливо проникливих промов.

Повернувся з минулого і традиційний вранішній подарунок, що його молодий чоловік вручає своїй обранці наступного по весіллі ранку. І, як це було за давнини, наречена одержує від мами чи бабусі скриню з приданим — мережані підодіяльники, лляні вишиті серветки і неодмінну — а зараз супермодну — клаптикову ковдру.

Дмитро ГОРОХОВ.

Стокгольм.

Не чекали!

БАГАТІ ПЕРЕСТАЮТЬ ПЛАКАТИ

Хто бажає простежити інтригу з «Багатими...» до останнього кадру, НЕ ЧИТАЙТЕ цієї замітки!

Нещодавно я одержав листа з рідної Буковини. Моя землячка, людина похилого віку, просила з'ясувати, як закінчується мексиканський серіал-марафон «Багаті теж плачуть». Напевно, на «софійський слід» бабусю навело те, що картину озвучувала й болгарська фірма «Радіовікн». «Не знаю, чи доживу до останньої серії, — пише вона, — а дуже хочеться дізнатися, як усе завершиться, чи буде Маріанна нарешті щаслива?»

Фільм цей торік переклала тутешня фірма «Інтертекст». Просто мене — товста тека. Беру останню серію — 248-му. Усвідомлюю, що, можливо, багато глядачів розгнівається, якщо я розповім зміст цієї серії. Але й бабусь треба зрозуміти, чи не так?

Отож остання серія. Луїс-Альберто підозрює, що Маріанна й Бето — коханці. Він хоче застрілити хлопця. Маріанна пробує погамувати його, але марно. «Не вбивай нашого сина!» — кричить вона у відчаї, і тут лунає постріл... Маріанна кидається до Бето. А він живий і навіть не поранений. «Син? Наш син?» — здивовано запитує Луїс-Альберто. І Маріанна все йому розповідає. Тому стає соромно, він благає прощення і добра Маріанна прощає. Відтак вона з Луїсом-Альберто і Бето йдуть до Чолі та Феліппи. Маріанна запрошує їх жити разом у будинку свекра, тобто дона Альберто. Вони погоджуються. Радісні Марія і Рамона йдуть на кухню готувати вечерю. Бето натякає Марісабель, що хотів би бачити її своєю дружиною. «Бето — ти найкращий хлопець у світі, принаймні для мами, батька і мене!» — щебече Марісабель. Потім вони підходять до Маріанни і Луїса-Альберто. Лунає щаслива музика. Кінець.

Василь ЖУКІВСЬКИЙ.

Софія.

Віктор КОРОЛЬ

ВТРАЧЕНІ НАЗАВЖДИ

Там у 1816 році було поховано Костянтина Іпсіланті — господаря Молдови і Валахії. 1934 року церкву знищили, надгробок зруйнували, так само як і усипальницю Іпсіланті. Ця церква, як і Ірининська, не заважала вуличному руху. Говорячи про цей комплекс, слід зазначити, що і Святу Софію спіткала б така доля, якби не втручання Франції, де пам'ятали про дочку Ярослава Мудрого Анну Ярославну — королеву Франції.

На території сучасного Печерського району теж відбулися події, за яких безслідно зникли чимало унікальних пам'яток історії нашого народу. Зокрема, на місці сучасного майдану Слави до 1934 року височів **собор Святого Миколи**, побудований на кошти Івана Мазепи в 1690—1693 роках архітектором Й. Старцевим у стилі українського бароко. Інтер'єр собору прикрашав унікального різьблення іконостас. У 1750 році поряд із собором було збудовано дзвіницю.

Цей собор ще називали **«Великий Микола»**, бо на території Микільського пуськовий губернатор Д. Голіцин побудував на місці старої дерев'яної церкви кам'яну в стилі барокко. У 1732 році митрополит Рафаїл Заборовський поділив територію монастиря на два монастирі. В XIX ст. вони були ліквідовані, а собор виділили для військових. Там були шпиталь для калік, приміщення для безпритульних, які могли тут харчуватися й жити. Всі ці святині українського народу, невіддільну частину його історії, розібрали, за гробового мовчання вчених-істориків, архітекторів, письменників, у 1934 році. Згодом ліквідували й трапезну, звівши на її місці палац піонерів.

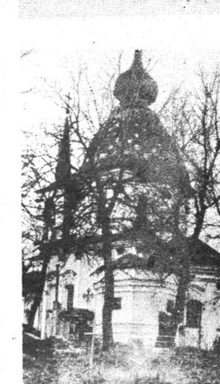
Не можу не назвати в цьому сумному переліку й **церкву на Аскольдовій могилі.** Місцевість навколо неї належала якомусь Омли. За літописом, на цьому місці 882 року за наказом князя Олега було вбито київських князів Аскольда й Діра. Першого з них тут і поховано.

До 1809 року над Аскольдовою могилою стояла дерев'яна церква. У 1810 році стинного монастиря ще були церква «Малого Миколи» й трапезна. У 1713 році військовий архітектор А. Меленський спорудив муровану церкву-ротонду святого Миколи, а в другій половині XIX століття навколо неї було кладовище, де поховали артистів М. Соловцова і М. Глєбову, льотчика П. Нестерова — автора відомої повітряної «мертвої петлі», визначного збирача старовини В. Тарнавського, громадського діяча С. Подолинського. В середині 30-х років XX століття церкву було ліквідовано, а на місці могил, далеко не всі з яких перенесені, нині парк.

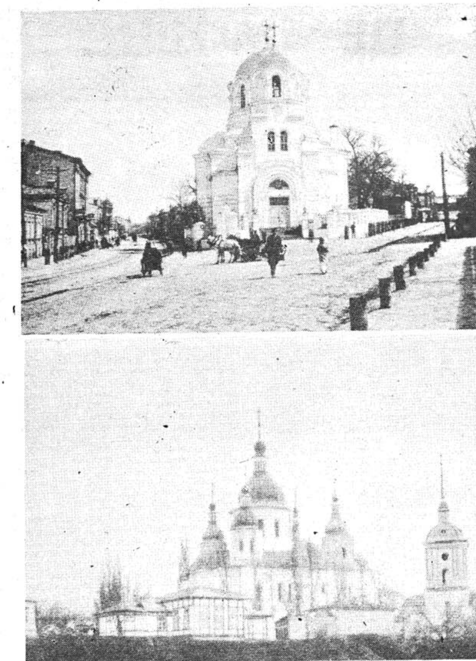
(Продовження. Початок у номері за 16 вересня ц. р.).

Серед втрачених назавжди символів нашої духовності слід назвати й **церкви святого Олександра Невського та святої Ольги.** Перша, споруджена в пам'ять порятунку Олександра III в залізничній катастрофі в 1888 році, стояла край парку, біля виходу на вулицю Олександрівську (вулиця Кірова), а друга, побудована у 1839 році, — на розі вулиці Кловської. Обидві вони як і з архітектурної, так і з історичної точки зору становили безперечну цінність і все ж у 30-х роках нашого століття ці шедеври української архітектури було знищено.

Шедевром була й **церква Всіх Святих,** або Всіхсвятська церква. Збудовано її було на історичному місці Києва — Щекавицькій горі — одній з трьох гір на Подолі, на якій, за літописом, оселилися легендарні засновники Києва — Кий, Щек, Хорив і сестра їхня Либідь. Вперше Щекавицька згадується в літопису у зв'язку з обороною Києва від військ князя Юрія Долгорукого. 1619 року цю місцевість передано київським міщанам для заселення. Навколо згаданої церкви пізніше було влаштовано цвинтар. Поховано там діячів, які прославили нашу культуру: композитора А. Веделя, архітектора А. Меленського, академіка, знавця київської історії В. С. Іконникова, письменника К. Думитрашка та ін. За легендою, у 912 році на Щекавиці поховано великого князя київського Олега (звідси й друга назва місцевості — Олегівка). Як здогадався шановний читач, ні церкви, ні дзвіниці в нашому столітті, у 30-х роках, не стало. А що собою являє цвинтар, де поховано людей, якими може пишатися будь-яка країна світу? Побувайте — пересвідчитесь: картина сумна. Вже ніхто ніколи не побачить ні церкви **Маріїнсько - благовіщенської,** збудованої в XIX столітті на вулиці Саксаганського, 64, ні **Стрітенської церкви** (сучасна Львівська площа). Нічого не знають сучасники й за унікальну пам'ятку архітектури 60-х років XIX століття — **Залізну,** або **Іоанно-Златоустівську церкву,** зведену на Галицькій площі (нині площа Перемоги) з чавуну й заліза, на кам'яному підмурку. За архітектурою вона схожа до дерев'яних російських храмів. Не можна не сказати хоча б кілька слів і за долю **Кирилівської церкви,** пам'ятки архітектури Київської Русі. Її було споруджено в урочищі Дорогожичі як собор родового монастиря чернігівських князів Ольговичів. У XII—XIII століттях вона стала усипальницею князів. Там поховано князя Святослава Всеволодовича — одного з персонажів «Слова о полку Ігоревім». Кирилівська церква спочатку — шестистовпна, тринефна, триапсидна, хрестово-банева споруда, увінчена однією банею.

(Далі буде).

ТАЄМНИ

СЕРЕДНЬОВІЧНОГО

Найбільше в Європі за розкритими площ
сільське поселення, що його досліджують
Городнянського району, схоже, внесе значні
України доби Київської Русі. Масштабні р
спільною експедицією Інституту археології А
нігівського педінституту імені Т. Шевченка
доктора історичних наук Олександра Моці
як значні для зламу існуючих стереотипів в у
і життя селянства X—XIII століть, а відтак і
ціально-політичні реалії феодальної держа
відкриття наш кореспондент попросив р
історичних наук, доцента кафедри історії та
Чернігівського педінституту В. КОВАЛЕНКА,
почали вивчати давньоруське селище.

— Володимире Петровичу, дуже важко все-таки збагнути, чому начебто рядові розкопки на півночі Чернігівщини змушують переглянути попередні уявлення про село Київської Русі?

— Річ у тім, що середньовіччя України до цього часу, ми вивчали здебільшого за пісенними джерелами, без широкого використання археологічних матеріалів. А розкопки вели в основному городищ, курганів. Поза увагою археологів, істориків залишилися сільські поселення. Традиційно вважалося, що в них велося натуральне господарство, сільчани жили убого і злиденно, мали невисокий рівень культури у порівнянні з мешканцями міст. Завданням нашої археологічної експедиції саме й стало ґрунтовне дослідження побуту та життя селянства — основного класу середньовічної держави. Адже відсутність повністю розкопаних пам'яток не давала можливості робити правильні висновки.

І ось вперше не тільки в Україні, а й у Європі проведене унікальне й масштабне дослідження середньовічного села на площі понад два гектари. Вивчення пам'ятки ще не завершене — селище має площу 4—4,5 гектара. Тому наступного літа ми продовжимо розкопки. Але нині, маючи вже понад 50 тисяч знахідок, можна стверджувати, що відкрите поселення біля Автуничів додало чимало важливих штрихів до історії Київської Русі. Наша експедиція переконливо довела, що попередні наукові припущення істориків про добу середньовіччя України не відповідають дійсності.

— Які ж основні відмінності між реальним селом Київської Русі і тим, яке уявляли?

— Вони досить істотні. Насамперед жителі середньовічного селища в глибинці Чернігівщини жили заможно, не гірше, ніж міські жителі. Підтвердження цього — близько 150 речей із срібла, багато гарних жіночих металевих і скляних прикрас, знайдених у похованнях. Селяни-поліщуки мали добротні дерев'яні житла, багато різноманітних прибудов. Їхня господарська діяльність була багатопрофільною. Вони займалися не тільки землеробством, скотарством, мисливством, бортництвом, як вважалося донині, а й дігтярним, смолокуренним промислами, залізоробним та ковальським ремеслами, гончарством. Зокрема, вже виявлено сім гончарних горнів, які, за всіма ознаками, використовувалися взимку з метою випалювання глиняного посуду для власних потреб і торгівлі.

Розсипалася на скалки версія про ведення селян-

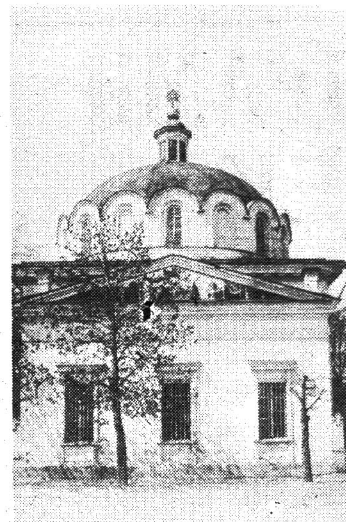
ЗАВЖДИ

ого Миколи» й
1713 році вій-
А. Меленський
рвану церкву-
ого Миколи, а в
ині XIX століт-
неї було кла-
де поховали
Соловцова і М.
отчика П. Нес-
тора відомої по-
ертвої петлі»,
бирача старови-
ського, громад-
а С. Подолин-
редині 30-х ро-
тя церкву було
а на місці мо-
е всі з яких пе-
і парк.

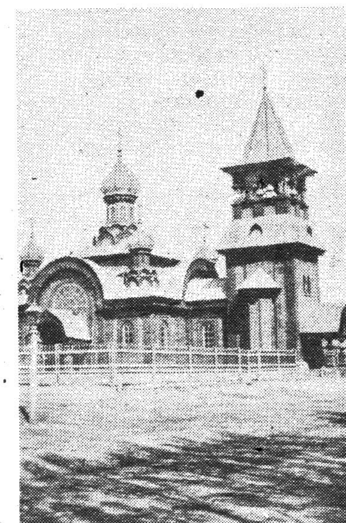
ачених назавж-
нашої духовнос-
ати й **церкви
ексaндра Нев-
тої Ольги.** Пер-
ена в пам'ять
лександра III в
катастрофі в
тояла край пар-
оду на вулицю
ьку (вулиця Кі-
а, побудована у
— на розі вули-
. Обидві вони
ктурної, так і з
чки зору стано-
чну цінність і
х роках нашого
шедеври україн-
ктури було зни-

була й **церква**
, або Всіхсвят-
. Збудовано її
ричному місці
Щекавицькій го-
з трьох гір на
якій, за літопи-
ися легендарні
Києва — Кий,
і сестра їхня
рше Щекавиць-
ся в літопису у
бороною Києва
нязя Юрія Дол-
19 року цю міс-
дано київським
заселення. На-
ої церкви пізні-
аштовано цвин-
о там діячів, які
нашу культуру:
А. Веделя, архі-
Меленського, ака-
ця київської істо-
онникова, пись-
Думитрашка та
дою, у 912 році
поховано вели-
київського Олега
уга назва місце-
егівка). Як здо-
вний читач, ні
звіниці в нашо-
у 30-х роках,
що собою являє
поховано людей,
пишатися будь-
світу? Побувай-
відчитесь: карти-
же ніхто ніколи
ні церкви **Ма-
благовіщенської,**
XIX столітті на
саганського, 64,
кої церкви (су-
ська площа). Ні-
ють сучасники й
у пам'ятку архі-
х років XIX сто-
ізну, або **Іоанно-
ку церкву,** зве-
цькій площі (ни-
ремоги) з чавуну
кам'яному під-
архітектурою во-
о дерев'яних ро-
мів. Не можна
хоча б кілька
ю **Кирилівської**
ятки архітекту-
ої Русі. Її було
в урочищі Доро-
собор родового
ернігівських кня-
ів. У XII—XIII

століттях вона стала усипальницею князів. Там поховано князя Святослава Всеволодовича — одного з персонажів «Слова о полку Ігоревім». Кирилівська церква спочатку — шестистовпна, тринефна, триапсидна, хрестово-банева споруда, увінчена однією банею.

(Далі буде).

ТАЄМНИЦІ СЕРЕДНЬОВІЧНОГО СЕЛА

Найбільше в Європі за розкритими площами середньовічне сільське поселення, що його досліджують поблизу Автуничів Городнянського району, схоже, внесе значні корективи в історію України доби Київської Русі. Масштабні розкопки, проведені спільною експедицією Інституту археології АН України та Чернігівського педінституту імені Т. Шевченка під керівництвом доктора історичних наук Олександра Моці, фахівці оцінюють як значні для зламу існуючих стереотипів в уявленнях про побут і життя селянства X—XIII століть, а відтак і про економічні, соціально-політичні реалії феодальної держави. Про ці важливі відкриття наш кореспондент попросив розповісти кандидата історичних наук, доцента кафедри історії та археології України Чернігівського педінституту В. КОВАЛЕНКА, з ініціативи якого почали вивчати давньоруське селище.

— Володимире Петровичу, дуже важко все-таки збагнути, чому начебто рядові розкопки на півночі Чернігівщини змушують переглянути попередні уявлення про село Київської Русі?

— Річ у тім, що середньовіччя України до цього часу, ми вивчали здебільшого за писемними джерелами, без широкого використання археологічних матеріалів. А розкопки вели в основному городищ, курганів. Поза увагою археологів, істориків залишилися сільські поселення. Традиційно вважалося, що в них велося натуральне господарство, сільчани жили убого і злиденно, мали невисокий рівень культури у порівнянні з мешканцями міст. Завданням нашої археологічної експедиції саме й стало грунтовне дослідження побуту та життя селянства — основного класу середньовічної держави. Адже відсутність повністю розкопаних пам'яток не давала можливості робити правильні висновки.

І ось вперше не тільки в Україні, а й у Європі проведене унікальне й масштабне дослідження середньовічного села на площі понад два гектари. Вивчення пам'ятки ще не завершене — селище має площу 4—4,5 гектара. Тому наступного літа ми продовжимо розкопки. Але нині, маючи вже понад 50 тисяч знахідок, можна стверджувати, що відкриття поселення біля Автуничів додало чимало важливих штрихів до історії Київської Русі. Наша експедиція переконливо довела, що попередні наукові припущення істориків про добу середньовіччя України не відповідають дійсності.

— Які ж основні відмінності між реальним селом Київської Русі і тим, яке уявляли?

— Вони досить істотні. Насамперед жителі середньовічного селища в глибинці Чернігівщини жили заможно, не гірше, ніж міські жителі. Підтвердження цього — близько 150 речей із срібла, багато гарних жіночих металевих і скляних прикрас, знайдених у похованнях. Селяни-поліщуки мали добротні дерев'яні житла, багато різноманітних прибудов. Їхня господарська діяльність була багатопрофільною. Вони займалися не тільки землеробством, скотарством, мисливством, бортництвом, як вважалося донині, а й дігтярним, смолокуренним промислами, залізоробним та ковальським ремеслами, гончарством. Зокрема, вже виявлено сім гончарних горнів, які, за всіма ознаками, використовувалися взимку з метою випалювання глиняного посуду для власних потреб і торгівлі.

Розсипалася на скалки версія про ведення селянством замкненого натурального господарства. За багатьма речовими доказами, давньоруські хлібороби, починаючи з X століття, мали зв'язок чи не з усіма землями України. На території поселення знайдено уламки амфорної тари з Причорномор'я, жорна з овруцького шиферу та волинського туфу, вироби зі скла, прикраси з коштовних металів, бурштину, які завезені сюди, напевне, купцями або виторгувані у містах.

— Отже, життя селян не було [illegible]ке вже об[illegible]ене непро[illegible]ими лісам[illegible]а болотами?

— Саме так. Важливими у дослідженні стали знахідки чотирьох цілих хрестиків і рештки ще кількох. Частина з [illegible] виготов[illegible]а з бронзи, я[illegible]а Полі[illegible]ема. Ця деталь та виявлений поховальний обряд лише тілопокладання, а не спалення за язичницьким звичаєм, теж спростовують поважні твердження про те, що поганська віра довго утримувалась у віддалених селищах Київської Русі. Ми виявили лише деякі її ритуальні елементи у тогочасному побуті.

— Володимире Петровичу, чи вдалося відшукати докази грамотності поліщуків?

— Нам пощастило знайти кілька писал, дві скалки горі[illegible]ів XII с[illegible]іття з ури[illegible]ми підписів [illegible]«ВОЬМУМ...» і «...НОД...». Та воїни каменя на камені не лишають від тези про духовну, культурну обмеженість селян.

Взагалі, завдяки археологічній експедиції під Автуничами стають зрозумілішими передумови швидкого розвитку першої східнослов'янської держави, становлення якої відбулося, безперечно, не без допомоги багатого середньовічного села, його високого культурного потенціалу.

— Чому поселення під Автуничами припинило своє існування у XIII столітті?

— Скоріше за все — це наслідок татарської навали. Таке припущення має під собою певний грунт. На пам'ятці знайдено вістря татарської стріли. Очевидно, жителів або забрали в неволю, або вони втекли у безпечніші місця.

— Як археологічна експедиція розпорядиться колекцією знахідок?

— Ми плануємо незабаром відкрити музей на базі Автуницької школи, де директором працює завгосп експедиції Валерій Зінченко. А всю величезну колекцію пронумерованих речей, предметів відправлено у Національний музей історії України. Частина їх експонуватиметься у спеціальному залі історії села.

Інтерв'ю провів Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

На перехрестях культури

СПІВАЮЧИ, ЛІТАЮ

На повний голос, що пролунав на досить професійному рівні, засвідчила про своє становлення перша хорова капела на Донбасі імені Леонтовича. І це зробив колектив, якому від народження немає й півроку!

Очолює капелу талановитий співак і педагог, соліст Донецького академічного театру опери та балету Володимир Масло. А хрещеним її батьком став молодий диригент цього ж театру Василь Василенко.

— Це була моя давня мрія, — розповідає В. Василенко. — Коли приїхав на Донбас з Великого театру, був вражений, що в цьому українському краї, де колись працював великий композитор Микола Леонтович, немає жодного професійного хорового колективу. Зустрів однодумців. І ось після невеликого терміну, вщерть заповненого роботою — організаційною і творчою, — маємо молодий перспективний колектив, якому, упевнений, під силу виступити і на професійній сцені.

Що колектив справді багатообіцяючий, доведено на недавній мініпрезентації, яка відбулася в Донецькому театрі опери та балету. Виконано три твори Леонтовича — «Щедрик», «Дударик», «Грай, зайчику». Майстерність виконавців дістала найвищу оцінку як фахівців, так і любителів хорового співу.

Серед капелянтів, а їх близько 40, в основному студентська молодь, творча та наукова інтелігенція, є і один шахтар. Гірник Макіївської шахти «Бутовка» Едуард Покров щиро зізнався:

— Вирішив спробувати себе в капелі: чи зможу на такому високому професійному рівні? І ось — літаю!

У кінці року капела має взяти участь у другому турі Всеукраїнського конкурсу-огляду хорових колективів імені М. Леонтовича, тоді ж планується і офіційна її презентація.

А поки що Донецьке обласне відділення Всеукраїнської музичної спілки звертається до державних, громадських організацій, спонсорів та благодійників, до всіх, кому небайдужа доля хорової справи на Донбасі, подати посильну матеріальну допомогу в професійному становленні нового колективу.

Кошти просимо надсилати на рахунок № 17555 в облдирекції Укрсоцбанку м. Донецька, МФО 334011. Донецьке обласне відділення Всеукраїнської музичної спілки, на капелу імені Леонтовича.

**Юрій ДОЦЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».**

САЛ
ІЗДЕБС

Термін «Салон Іздебського» знайомий тепер не лише фахівцям, що досліджують витоки українського авангарду, а й багатьом шанувальникам образотворчого мистецтва. Саме з цих виставок уперше прийшли до широкого глядача твори художників, що згодом склали ядро російського та українського арт модерну.

«Салон Іздебського-І» був найпершою широкою міжнародною виставкою сучасного образотворчого мистецтва в Російській імперії. Відбулася вона лише завдяки ентузіазму й завзяттю молодого одеського скульптора Володимира Іздебського. «Створення Салону — моя заповітна праця», — відзначив він у першому каталозі своєї виставки. Без капіталу надійних і заможних меценатів, лише завдяки наполегливості, переконаності, що така виставка матиме неабияке значення для розвитку вітчизняного мистецтва, він створив надзвичайно цікаву експозицію.

До першого салону Володимиру Олексійовичу вдалося зібрати 746 творів 141 автора. Серед тих, хто зголосився віддати до салону свої роботи, були відомі зарубіжні художники Марке, Брак, Дені, Матісс, Синьяк та багато інших. А поряд з ними — Бакст, Грабар, Кандінський, Лентулов, Лансере, Остроумова-Лебедєва, яких уже помітила російська критика, та наші молоді українські майстри Нарбут, брати Бурлюки, Екстер, Богомазов, Пальмов. Вони та ще багато їхніх колег саме в салонах Іздебського вперше віддавали свої роботи на суд широкої публіки. І саме від них сучасні мистецтвознавці починають відлік історії українського авангарду. Картини, скульптури, гравюри, малюнки та сценографічні композиції, що їх об'єднав салон, з часом будуть визнані шедеврами образотворчого мистецтва, а імена авторів заживуть світової слави.

У спогадах про відвідини виставки — Першого салону в Києві, — Бенедикт Ліфшиць (мистецтвознавець, письменник і взагалі фігура більш ніж колоритна для того часу), напише про виставку Іздебського: «Це було не лише нове бачення світу в усій його почуттєвій розкоші, красі і вражаючому розмаїтті, які я ще вчора минав байдуже, просто не помічаючи їх: це була разом з тим нова філософія

Витоки

мистецтва,
ка, яка с
новлені ка
переді мно
якої забива

Коли в
донській
Татліна» з
знавці побі
не відомих
ких аванга
рівня Ол
зова і Ва
згадали й
українців
вихованих
раїнського
мистецтва,
тю пов'яза
Харковом,
паризький
Андрій На
термін «
гард», а
ставників
в газетах
танні роки
кій пресі.
твір вітчи
ду — мал
дінського,
кладинці
Іздебського
віддрукова
року.

Виставка
лютого 19
зібрала 44
рів, серед
з доробку
кого. За м
Миколаєва
II» Волод
кому не
вав тривож

Термін
«авангард
во» донед
накою н
шому томі
му 1974
підкреслю
дизм —
азної ку
ри всі об
ний і росі
чий аванг
гучної сла
му музеї
цтва в Па
тури імен
на чільно
Малевича,
стер, Лар
та багать
ників мо
творчість
пов'язана
словоспол
кий ава
давна сп
нове й не

Заради
слід заува
ку шіст
українськ

...ЦІ ...СЕЛА

...ми середньовічне ...облизу Автуничів ...рективи в історію ...копки, проведені ...України та Чер...ід керівництвом ...фахівці оцінюють ...леннях про побут ...о економічні, со... Про ці важливі ...овісти кандидата ...хеології України ...ініціативи якого

...еного натураль...ства. За багать... доказами, дав...хлібороби, почи... століття, мали ...е з усіма зем...и. На території ...айдено уламки ...ри з Причорно... з овруцького ...олинського ту...зі скла, прикра...их металів, бур...завезені сюди, ...цями або витор...ах.

...життя селян не ...ке об...ене не...лісам... а боло...

...так. Важливими ...і стали знахід... цілих хрестиків ...кількох. Части...тово з брон...Полі...нема. Ця ...иявлений похо...ряд лише тіло...а не спалення ...ким звичаєм, ...вують поважні ...ро те, що по...довго утриму...далених селищах ...сі. Ми виявили ...ритуальні еле...часному побуті.

...мире Петрови...лося відшукати ...отності поліщу...

...щастило знайти ...л, дві скалки ...і ...іття з ...исів ...«ВОЬМ...НОД...». Та во... камені не ли...зи про духовну, ...еженість селян. ...вдяки археоло...иції під Авту...сть зрозумілішими ...ови швидкого ...ої східнослов'...хави, становлен...лося, безпереч...опомоги багато...ічного села, йо...культурного по...

...поселення під ...принипило своє ...XIII столітті?

...е за все — це ...арської навали ...имало має під ...ий грунт. На ...йдено вістря та...іли. Очевидно, ...забрали в нево...втекли у без...

...хеологічна екс...порядиться ко...ідок?

...ануємо незаба...музей на базі ...школи, де ди...рацює завгосп ...алерій Зінченко. ...езну колекцію ...их речей, пред...ілено у Націо...історії Украї...х експонувати...еціальному залі

...терв'ю провів ...ПАВЛЕНКО.

На перехрестях культури

СПІВАЮЧИ, ЛІТАЮ

На повний голос, що пролунав на досить професійному рівні, засвідчила про своє становлення перша хорова капела на Донбасі імені Леонтовича. І це зробив колектив, якому від народження немає й півроку!

Очолює капелу талановитий співак і педагог, соліст Донецького академічного театру опери та балету Володимир Масло. А хрещеним її батьком став молодий диригент цього ж театру Василь Василенко.

— Це була моя давня мрія, — розповідає В. Василенко. — Коли приїхав на Донбас з Великого театру, був вражений, що в цьому українському краї, де колись працював великий композитор Микола Леонтович, немає жодного професійного хорового колективу. Зустрів однодумців. І ось після невеликого терміну, вщерть заповненого роботою — організаційною і творчою, — маємо молодий перспективний колектив, якому, упевнений, під силу виступити і на професійній сцені.

Що колектив справді багатообіцяючий, доведено на недавній мініпрезентації, яка відбулася в Донецькому театрі опери та балету. Виконано три твори Леонтовича — «Щедрик», «Дударик», «Грай, зайчику». Майстерність виконавців дістала найвищу оцінку як фахівців, так і любителів хорового співу.

Серед капелянтів, а їх близько 40, в основному студентська молодь, творча та наукова інтелігенція, є і один шахтар. Гірник Макіївської шахти «Бутовка» Едуард Покров щиро зізнався:

— Вирішив спробувати себе в капелі: чи зможу на такому високому професійному рівні? І ось — літаю!

У кінці року капела має взяти участь у другому турі Всеукраїнського конкурсу-огляду хорових колективів імені М. Леонтовича, тоді ж планується і офіційна її презентація.

А поки що Донецьке обласне відділення Всеукраїнської музичної спілки звертається до державних, громадських організацій, спонсорів та благодійників, до всіх, кому небайдужа доля хорової справи на Донбасі, подати посильну матеріальну допомогу в професійному становленні нового колективу.

Кошти просимо надсилати на рахунок № 17555 в облдирекції Укрсоцбанку м. Донецька, МФО 334011. Донецьке обласне відділення Всеукраїнської музичної спілки, на капелу імені Леонтовича.

Юрій ДОЦЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».

САЛОНИ ІЗДЕБСЬКОГО

Термін «Салон Іздебського» знайомий тепер не лише фахівцям, що досліджують витоки українського авангарду, а й багатьом шанувальникам образотворчого мистецтва. Саме з цих виставок уперше прийшли до широкого глядача твори художників, що згодом склали ядро російського та українського арт модерну.

«Салон Іздебського-І» був найпершою широкою міжнародною виставкою сучасного образотворчого мистецтва в Російській імперії. Відбулася вона лише завдяки ентузіазму й завзяттю молодого одеського скульптора Володимира Іздебського. «Створення Салону — моя заповітна праця», — відзначив він у першому каталозі своєї виставки. Без капіталу надійних і заможних меценатів, лише завдяки наполегливості, переконаності, що така виставка матиме неабияке значення для розвитку вітчизняного мистецтва, він створив надзвичайно цікаву експозицію.

До першого салону Володимиру Олексійовичу вдалося зібрати 746 творів 141 автора. Серед тих, хто зголосився віддати до салону свої роботи, були відомі зарубіжні художники Марке, Брак, Дені, Матісс, Синьяк та багато інших. А поряд з ними — Бакст, Грабар, Кандінський, Лентулов, Лансере, Остроумова-Лебедєва, яких уже помітила російська критика, та наші молоді українські майстри Нарбут, брати Бурлюки, Екстер, Богомазов, Пальмов. Вони та ще багато їхніх колег саме в салонах Іздебського вперше віддавали свої роботи на суд широкої публіки. І саме від них сучасні мистецтвознавці починають відлік історії українського авангарду. Картини, скульптури, гравюри, малюнки та сценографічні композиції, що їх об'єднав салон, з часом будуть визнані шедеврами образотворчого мистецтва, а імена авторів заживуть світової слави.

У спогадах про відвідини виставки — Першого салону в Києві, — Бенедикт Ліфшиць (мистецтвознавець, письменник і взагалі фігура більш ніж колоритна для того часу), напише про виставку Іздебського: «Це було не лише нове бачення світу в усій його почуттєвій розкоші, красі і вражаючому розмаїтті, які я ще вчора минав байдуже, просто не помічаючи їх: це була разом з тим нова філософія

Витоки

мистецтва, героїчна естетика, яка скидала всі встановлені канони й відкривала переді мною далечінь, від якої забивало дух».

Коли в 1973 році на лондонській виставці «Мрія Татліна» західні мистецтвознавці побачили праці досі не відомих нікому українських авангардистів світового рівня Олександра Богомазова і Василя Єрмилова, згадали й відомих майстрів, українців за походженням, вихованих на традиціях українського національного мистецтва, своєю творчістю пов'язаних з Києвом, Харковом, Одесою. Тоді ж паризький мистецтвознавець Андрій Наков уперше ввів термін «український авангард», а про його представників з'явилися статті в газетах і журналах. В останні роки — і в українській пресі. Найперший же твір вітчизняного авангарду — малюнок Василя Кандінського, з'явився на обкладинці каталогу «Салону Іздебського-ІІ», який було віддруковано у грудні 1910 року.

Виставка відкрилася 6 лютого 1911 р. в Одесі. Вона зібрала 444 роботи 57 авторів, серед яких — 54 праці з доробку Василя Кандінського. За межі Одеси та ще Миколаєва вивезти «Салон-ІІ» Володимирові Іздебському не вдалося. Час ставав тривожним.

Термін «абстрактне», «авангардистське мистецтво» донедавна був у нас ознакою негативною. У першому томі «УРЕ», виданому 1974 року, недвозначно підкреслюється: «...авангардизм — вияв кризи буржуазної культури». Але попри всі обставини міжнародний і російський образотворчий авангард давно зажив гучної слави. У національному музеї сучасного мистецтва в Парижі (Центр культури імені Ж. Помпіду) — на чільному місці твори Малевича, Кандінського, Екстер, Ларіонова, Лентулова та багатьох інших представників модернізму з Росії, творчість яких була тісно пов'язана з Україною. А от словосполучення «український авангард» ще донедавна сприймалося як щось нове й не зовсім усталене.

Заради справедливості слід зауважити: вже з початку шістдесятих років саме українським авангардом зацікавився київський мистецтвознавець Дмитро Горбачов. У підвалах Державного музею українського образотворчого мистецтва він улаштував своєрідну виставку заборонених «бойчукістів» та інших авангардистів, і хоча не одержав підтримки «згори», а за пропаганду «заборонених» творів його звільнили з роботи, не полишив свого захоплення. Це завдяки йому та небагатьом його однодумцям український авангард почав свій шлях до другого народження і світової слави. Їхніми стараннями та стараннями багатьох зарубіжних колекціонерів-мистецтвознавців, які останні десятиліття самовіддано відновлювали справжню історію української культури і творчість художників-новаторів, складено карту українського авангарду, відкрито забуті, напівзабуті й зовсім невідомі імена, зібрано певне коло яскравих, талановитих митців. Кілька престижних виставок українського авангарду відбулося останнім часом у Києві, а також за рубежем — Лондоні, Загребі, Тулузі тощо.

За десятиліття, що минули, ми наблизилися до тих, кого із захопленням визнає світ. А от про їхнього найпершого відкривача Володимира Іздебського знаємо невиправдано мало.

А між тим ниточка, простягнута його салоном до Києва, не обірвалася. Тут на одній з тихих мальовничих вулиць живе його дочка Паола Утевська. Письменниця, журналіст, дослідник українського образотворчого мистецтва, учасниця Вітчизняної війни.

...На стіні над канапою — ледь потьмарена часом старовинна фотокартка: інтелігентне чоловіче обличчя з чехівською борідкою.

— Це батько, — каже Паола Володимирівна.

Знайомі ми давно, але про батька говоримо вперше.

— А чи збереглося хоч що-небудь з його робіт, — запитую.

— Були до війни. Одна мені особливо подобалася — витончена жіноча постать. Чимось нагадувала роботи Трубецького, — чую у відповідь.

І подумала: напевне, й ім'я доньки навіяне видатним скульптором. А от інших подробиць Паола Володимирівна пам'ятає не так уже й багато.

Володимир Іздебський був не дуже вдалим комерсантом. 1914 рік. Вже наближалася війна, коли він виїхав до Франції, може, щоб повернути деякі роботи, які складали експозицію його салону. Та й навчання хотів продовжити в Парижі, Мюнхені. Мати ж — здібний хімік, згодом — доцент хімії — Євгенія Львівна Утевська (це їй лірична присвята в каталозі першого Салону) викладала в Києві...

— Мені не було й трьох, коли доля розлучила з батьком назавжди... А потім... Ми всі тепер добре знаємо, як можна було сплюкатися людям, що опинилися по різні боки кордону СРСР.

Вже по війні, випадково, від людей, що приїздили «звідтіля», доходили скупі відомості про найріднішу людину. Якось хтось із друзів згадав, що спілкувався з батьком Ілля Еренбург. Того ж дня виїхала до Москви. Ілля Григорович розповів про давні зустрічі в Парижі в «Ротонді». «Його ім'я було мірилом честності й честі у колі митців і взагалі представників російської еміграції, — сказав І. Еренбург. — Коли виникали якісь суперечки, до Іздебського зверталися як до арбітра».

Останнім часом Володимир Іздебський жив у Нью-Йорку. Помер у 1965 році.

У травні цього року до Паоли Володимирівни завітала рідна по батькові сестра з українським іменем Галина. Доктор мистецтвознавства Г. Іздебська-Прічард, автор книжки про Михайла Врубеля, дванадцять років тому вже побувала в Києві, але не знала тоді про існування сестри.

Зовсім недавно вони розшукали одна одну. І щасливо зустрілися в Києві.

Елеонора ШУЛЬГА.

Ми не переконані, що саме ці твори були представлені в першому та другому Салонах Іздебського. Але... все можливо.

Василь Кандінський. Лірична композиція. 1911 рік;
Олександр Богомазов. Віолончеліст. 1914 рік;
Олександра Екстер. Ескіз костюма до іспанського танцю. 1920 рік.

ОДНОМУ—ФЛОТ, ІНШОМУ СИЛИ

Монологи

А скільки було галасу!

Постанови та укази, заяви і меморандуми, інтерв'ю газетам, радіо і телебаченню, металеві нотки в голосі, насуплені брови і суворі очі.

Україна матиме свій Флот!

І аж ніяк не менше!

Завмирали серця у політиків від Зімбабве до США, занехаяв сільське господарство Руцькой, почорнів від люті Республіканський рух Криму.

Перелякався Нептун. Його тризубець вислизав із рук і норовив вписатися в кормові прапори кораблів Чорноморського флоту.

Зустрілися Президенти, і всі заспокоїлися. Виявилося, що тут була лише гра. На нервах. Тепер Росія матиме на Чорному морі ВМФ, а Україна — ВМС.

Тобто їм — Флот, а нам — Сили.

Риюся в словниках, гадаючи, що «флот» у перекладі на українську мову — це «сили». Ні. «Сила» і російською — «сила», а «флот» і українською — «флот».

Хапаю підручники з фізики. Він стверджує, що «сила» — це міра механічної дії одного тіла на інше, величина векторна, тобто кудись спрямована.

Отже, на флоті діятиме сила. Напевне, у напрямку моря, бо на сушу ракетний крейсер не піде. Очевидно, наші сили витягуватимуть їх флот на зовнішній рейд.

Висновок (що то значить — дедукція!): нам віддадуть усі буксири!

Ура! Слава! Віват! Банзай!

Хтось заперечить:

— Але ж буде спільне командування флотом!

Правильно. Спільне. Касатонов дає команду:

— Вивести лінкора на рейд!

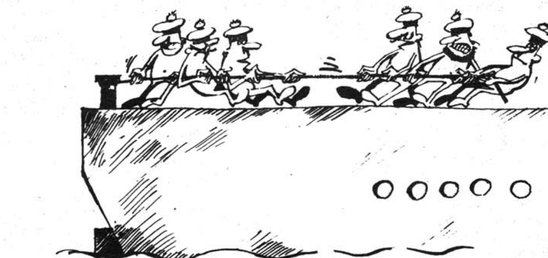
Кожин теж командує. Буксирам.

— Вивести лінкора на рейд!

Взагалі, це стає модою в партіях і рухах: мати кілька співголів. Навіть у Конституційній комісії їх два, не кажучи вже про Церкву. То що? Цивільним можна, а військовим — ні?! А дзуськи! Будуть тепер і на флоті два Співкомандуючі, як кажуть:

— Одна голова — добре, а двоє чобіт — пара.

Звичайно, будуть проблеми. Уявіть, що один із Співкомандуючих знайде

в архівах телеграму Леніна: «Топити бойові кораблі!», щоб, мовляв, не дісталися ворогам. Що тоді? Адже президентів багато, а Вождь — один.

— Так ми ж друзі! — заперечують знову.

Друзі. Перед телекамерою. Але ж не буде телекамера увесь час чергувати у штабі флоту. Та й гасла у нас різні.

— Чорноморський флот був, є і буде російським!

Це — друзі, брати.

— Слава українським Буксирним Силам!

Це — я.

— Ех! Віддали б нам краще «шаланди, повні кефалі»!

Анатолій ДЯДЮН.

Мал. Юрія ГОЛОВЧЕНКА.

РОЗВІДКА НА ГОСПРОЗРАХУНКУ

Пуп землі

Ставлю я свій підпис у відомості на зарплату, дивлюсь — а двох червінців мені недораховали.

— Це як розуміти? — допитуюся. — Мене у званні понизили?

— Що ви, лейтенанте! — лепече наша касирка. — Як носили три зірочки, так іноситимете. Дай, Боже, на свята ще й капітана отримати. А двадцятки нема, бо служба наша на госпрозрахунок переходить, економити треба.

Невже, міркую, ринок і до нас, професійних розвідників, докотився? Хто ж тоді державу рідну, багатостраждальну, від зовнішніх і внутрішніх ворогів захищатиме?

Лихі передчуття підтвердив й опер-спец з міжнародних проблем Власюк.

— І в мене три десятки з авансу наче корова язиком злизала. Думаю, сам полковник Зайцев буде якусь акцію готувати. Може, й страйк...

Наче за гороскопом вирахував Власюк. Післяобідньої пори скликає усіх Зайцев.

І — без зайвих вступів:

— Домітингувалися, додемократизувалися... Урізують і нам кошти. Вишукуйте, мовляв, внутрішні можливості...

Підлеглі загули, як на мітингу, дехто навіть з місця зірвався. Хіба що гасел не було видно. Та гасла взялися виголошувати самі співробітники:

— Дожилися! Це нам що, кооператив чи мале підприємство створювати?

— Чи на півставки вагони йти розвантажувати? — обурювалися в секретному відділі.

— Чи армію безробітних поповнювати? — чулося за ними.

Полковник Зайцев жестом угамував гарячкових. Поправив орденську колодку на кітелі, що засвідчувало його готовність діяти рішуче і невідкладно.

— Чи можуть бути такі ситуації, з яких би наш розвідник не виплутався? Маю конструктивну ідею... — Тут я підняв з архівів деякі старі справи, розпочаті ще за часів «холодної війни». Пригадуєте агента 027?

— Це той, на якого вас, товаришу полковник, двічі обмінювали?

— Не той. Обмінювали мене на Боббі-пролазу. Я ж маю на увазі Майкла-невидимку, цеерушника, якого мені вдалося засвітити за часів активного становлення соціалізму у Верхній Ліліпутії. Тоді пройда Майкл, програвши мені двобій, сказав: прийде час — і ми ще зустрінемося за одним столом. От я й надумав: раз військові тепер завзято проводять конверсію, консультуються у секретних питаннях з недавнім класовим ворогом на найвищому рівні, то чому б не сісти за спільний стіл нам, розвідникам? Днями я мав розмову з тим самим Майклом, тепер він поважний бос по роботі зі Сходом. Ми домовилися найближчим часом зустрітися з ним та його хлопцями. Спільно обговорити оперативні плани розвідок, обмінятися досвідом. У них, звичайно, є свої досягнення, але і ми маємо на терені державної безпеки певні заслуги. За хороші розвідідеї американці готові платити валютою...

Потому шеф у деталях виклав, які ідеї наша сторона могла б запропонувати заокеанським спецам. Виходило так, що чим більше відкриємо козирів один одному, тим міцнішою стане безпека обох держав.

Розгорілася, звичайно, дискусія: дехто твердив, що на близькі контакти іти ще рано (як-не-як політична обстановка нестабільна), інші пропонували одразу продати всі архіви і на виручену валюту купити Кримський півострів чи якусь острівну державу, треті радили вдатися до старих, але випробуваних методів, тобто попередньо зробити глибоку розвідку, а потім уже діяти напевне. Однак більшість зійшлася на тому, що в епоху суцільної плюралізації та демократизації спілкування між розвідками обох супердержав саме на часі. Лише б ідей вистачило.

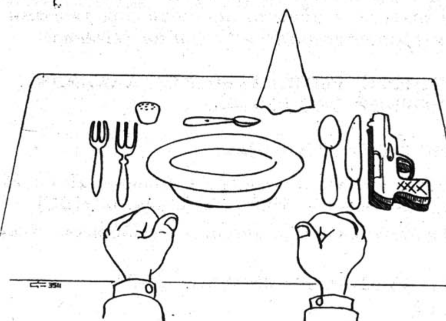
Щодо ідей, то їх у нас не бракувало. Ледь полковник Зайцев завершив свою незвичну нараду, як розвідники кинулися перетрушувати архіви. А швидкий на дії спец з міжнародних проблем Власюк, бачу, відразу до апаратної зв'язку подався. Пригадалося, як півроку тому у Нижній Ліліпутії Власюк організував чи то антиурядовий переворот, чи то альтернативні вибори. Не інакше, зараз дзвонить якомусь контррозвіднику, з яким вів невидиму війну, пропонує йому ідейку. Днями натякав, що збирається японського холодильника купувати...

Мене самого наче магнітом потягло до апаратної. Смикнув за ручку. Зачинено зсередини.

От меткий Власюк, знову випередив! Нічого, мені теж є що запропонувати за океан...

Іван КИДРУК.

Рівне.

Мал. Сергія ФЕДЬКА.

Потойбічна пригода

СМЕРТЬ ІНСПЕКТОРА

І наснилось якось інспектору руно Семенюку, що він помер. І потрапив у потойбічний світ. А оскільки там ніхто нічого не робив, то вирішив інспектор руно Семенюк, що потрапив він до раю.

Рай цей, правда, нагадував, чимось світле майбуття, що його інспектору обіцяли за життя на землі, але яке, на жаль, так і не настало. Ніде не було черг: рожеві янголи та світлоликі херувими розносили душам тих, хто переставився, пральний порошок, цукор, продуктові пайки. На галявині, звідки тхнуло амброзією і миром, стояла висока трибуна, куди по черзі вилазили оратори і вправлялись у красномовстві. Їх ніхто не перебивав, бо ніхто не слухав. Трохи далі у гордій самотині якийсь правовірний марксист щиро молився на ікону, де був зображений акт непорочного зачаття соціалізму.

Потинявшись поміж небожителів і наслухавшись розмов про конверсію, демократизацію та приватизацію, Семенюк занудьгував. «І тут те саме», — подумав з гіркотою та й прилаштувався за душею путаниці у вигляді молодички. Але та виявилась колишнім інструктором Будинку політосвіти, тож інспектор швиденько ретирувався...

Раптом у раю загуло, зануртувало. Душі полишали свої справи і простували до пагорба, де метушилося кілька дебелих архангелів з гумовими кийками.

— Що трапилося? — поцікавився Семенюк у якоїсь миршавенької душі.

— Усі на мітинг! — несподіваним басом гукнула душа. — Не дамо вдарити ковчегом перебудови по підвалинах і засадах!

Семенюк безнадійно махнув рукою, ліг на зелений моріжок і... помер. І знов потрапив до потойбічного світу...

Коли йому набридло помирати, він прокинувся. Довкола ніхто нічого не робив...

Володимир КАШУБА.

Полтава.

Пародії

ДОБРОТВОРЕЦЬ

Підступнику здаються —
всі підступні.
А трутневі, що скрізь
і всюди трутні.
Сексотнику — що ніби
всі сексоти.
Підлотнику — що все і вся
з підлоти.
Облеснику — що всі
в житті облесні.
Лиш чесному...
усі здаються чесні.

Олександр БОГАЧУК.
(«Що кому...»
Газ. «Сільські вісті»).

Плугатарю здається —
всі пруть плуга,
А депутату — всі
народні слуги.
Повії — ніби всі
кохання жриці,
А коньяку — всі пахнуть,
мов блощиця.
Здається мафії —
усіх за грати,
А бардові — всі
годні заспівати.
Недужому — всі охають,
А соловейку — що всі
тьохкають.
Болотним жабам —
усі квакають.
Стецькові — всюди
плямкають.
Чортам здається —
всі рогаті.
А янгелочку — всі
крилаті.
Свині — що й люди
хрюкають,
Рабам — кайданами
всі грюкають.
Голубчику — що всі
воркують,
Сороці — всі пліткують.
А Бахусу — що всі
бухарики,
Пігмею — що всі
карлики.
...Лише Богачуку
чомусь здалося:
Редактор щедрий,
мов на барви осінь.

Володимир СЕМЕНО.

Полтава.

О РЫБАКЕ И РЫБКЕ

...И сом водился!.. Ох
отчаянный...
...Ушел... Обиделся, видать...
Бреду, забрызганный росою,
и вижу: тихо матерясь,
старик Евмен в одних
кальсонах
на берег тащит вентеря...
(Борис ЛАСТОВЕНКО).

Здесь сом водился!..
Ох отчаянный
и гордый был он — хоть
куда! —
в чем дед,
увидел он нечаянно —
ушел... Обиделся, видать...
Гляжу — забрызганный
росою,
совсем безбожный
мат загнув,
стоит Евмен.
Лежат кальсоны.
А сом... от мата утонул.

Иосиф ВИРБРАЕР.

А ВИ ВІРИТЕ?

Соціологічне бюро «Резонанс» опитало 200 студентів усіх факультетів Вінницького педінституту, як вони ставляться до різноманітних аномальних явищ.

ЧИ ВІРИТЕ ВИ В ТАКІ ЯВИЩА, ЗДАТНІСТЬ, ПОДІЇ?
(у відсотках до кількості опитаних)

	вірю	не вірю	важко відповісти
— в прикмети	64,5	24	11,5
— в спілкування з душами померлих	30	41	29
— в переміщення предметів зусиллям думки (телекінез)	42	30	28
— в передавання думок на відстані (телепатія)	59	24	17
— в лікування біополем, як Джуна	62	19,5	18,5
— в лікування психотерапією, як Кашпіровський	41	32	27
— в лікування хвороб, як Чумак	19	54,5	26,5
— в лікування гіпнозом	45	23,5	17,5
— у здатність окремих людей передрікати майбутнє, долю за зірками, за гороскопом	61,5	24,5	14
— у здатність окремих людей ворожити, робити причину	50,5	28	21,5
— в «літаючі тарілки»	39	30,5	30,5

ЧИ ЗАЗНАЛИ НА СОБІ ВПЛИВУ НАДПРИРОДНИХ СИЛ?

— так	11,5
— ні	63,5
— важко відповісти	25

Із різноманітних аномальних явищ, здатностей, подій два не викликають у студентів великої довіри: спілкування з душами померлих і сеанси Алана Чумака. А більш як половина учасників опитування вірять у прикмети, лікування хвороб біополем, передрікання майбутнього за гороскопом в телепатію, ворожбу, наврочення. Значна кількість майбутніх педагогів вірить у телекінез, лікування хвороб психотерапією, «літаючі тарілки».

Цікаво, що **студенти** з більшою довірою ставляться до телекінезу (45 відсотків) та гіпнозу (62 відсотки), в той час, як **студентки** (взагалі більш схильні довіряти таким явищам) вірять у прикмети (68 відсотків), біополе (70 відсотків), гороскоп (69 відсотків), ворожбу (60 відсотків).

Однак, виправдовуючи учасників опитування, тільки 11,5 відсотка з них вважають, що спізнали на собі вплив надприродних сил (в основному у вигляді біополя, передбачень, що збулися за гороскопом, прикмет — особливо на іспитах — тощо). Це дозволяє думати, що віра в чудеса — заразливий соціально-психологічний феномен людського суспільства, який потребує серйозних досліджень.

Напевно, читачам буде цікаво дізнатися, який вигляд мають думки вінницьких студентів на тлі подібних світових опитувань.

Неодноразово помічено, що в періоди політичних та економічних потрясінь інтерес до науки знижується і водночас зростає потяг до чуда, до явищ, які знаходяться за гранню серйозної науки. Неможливість достовірно передрікати своє майбутнє змушує людей сторонитися реальності або вірити в месію, який прийде і «дасть лад».

Однак не можна пояснити цю віру в чудеса та невідомі явища тільки складними обставинами в нашій країні. Бо і в найбільш благополучних країнах віра в такі явища досить сильна.

Американський Інститут Геллапа на підставі опитувань стверджує: 70 відсотків європейців вірять в існування паранормальних явищ, кожен третій італієць «мав приватні контакти» з потойбічним світом, майже 40 відсотків брали участь у сеансах телепатії та яснобачення.

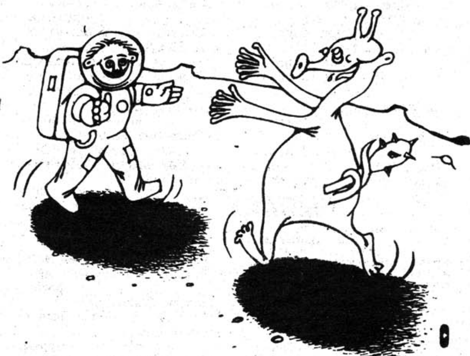
Згідно з опитуванням студентів університету Ісландії 64 відсотки спізнали на собі вплив надприродних сил, 55 відсотків вірять у привиди.

47 відсотків американців вірять у космічних пришельців у той час як тих, хто вважає їх продуктом уяви, — 31 відсоток.

Нещодавно проведене опитування 1000 студентів американських університетів показало, що більш як половина з них вважає, що світ створив Бог, а третина з них вірить у домовиків та іншу «нечисту силу».

Напевне, віра в дива — значною мірою феномен людської психіки, який з більшою або меншою силою (залежно від обставин) проявляється в житті людини. Разом з тим результат опитування (навіть враховуючи схильність студентів до містифікації) навряд чи засвідчить ефективність наукового підходу до освіти майбутніх педагогів.

Олександр КОРОТІН.

Мал. Олега СМАЛЯ.

АМЕРИКАНСЬКА КОМПАНІЯ ПРОПОНУЄ

ТОВАРИ ВИРОБНИЦТВА ІТАЛІЙСЬКИХ ФІРМ ЗА ДОСТУПНИМИ ЦІНАМИ ОПТОВИМИ І СЕРЕДНЬО-ОПТОВИМИ ПАРТІЯМИ:

взуття — осінньо-зимове чоловіче, жіноче, дитяче, спортивне;
одяг — шкіряні куртки, пальта, костюми, дублянки; жіночі плаття, спідниці, колготки;

а також

ангорові светри.

Поставка — від 7 до 10 днів.

Телефон у Львові: (8-0322) 76-27-00.

У НАЦІОНАЛЬНОМУ БАНКУ

НАЦІОНАЛЬНИМ БАНКОМ УКРАЇНИ 19 ВЕРЕСНЯ 1992 Р. ВСТАНОВЛЮЄТЬСЯ КУРС КАРБОВАНЦЯ І КУПОНА ДО ІНОЗЕМНИХ ВАЛЮТ

1 австралійський долар	149-83
1 австрійський шилінг	19-66
1 англійський фунт стерлінгів	359-93
10 бельгійських франків	66-11
1 німецька марка	136-00
1 голландський гульден	120-60
1 датська крона	35-21
100 італійських лір	16-44
1 канадський долар	168-35
1 норвезька крона	33-69
1 долар США	205-50
1 фінська марка	44-22
1 французький франк	39-94
1 шведська крона	32-44
1 швейцарський франк	156-04
10 японських ієн	16-47
1 екю	270-68
10 іспанських песет	20-37
10 грецьких драхм	10-90
1 ірландський фунт	362-71
1 ісландська крона	3-72
1 кувейтський динар	700-41
10 ліванських фунтів	0-90
10 португальських ескудо	15-56
1 сингапурський долар	128-49
10 турецьких лір	0-28
1 естонська крона	17-00
1 долар США по розрахунках із Індією в 1992 році	205-50

Валютний коефіцієнт купона до карбованця при здійсненні неторговельних операцій складає 1,0.

ГОЛОВНЕ ВАЛЮТНО-ЕКОНОМІЧНЕ УПРАВЛІННЯ.

Федеральная палата экономики Австрии и Международный центр рыночных отношений и предпринимательства — Центр «РЫНОК» приглашает украинских предпринимателей, заинтересованных в реализации совместных проектов в областях: машиностроение, металлообработка, энергетика, транспорт, сельское хозяйство, перерабатывающая промышленность и торговля — на деловую встречу:

«ЭКОНОМИЧЕСКАЯ МИССИЯ АВСТРИИ»

для ведения переговоров с австрийскими предпринимателями.

Встреча состоится 30 сентября — 1 октября 1992 г в г. Киеве.

Контактные телефоны: 213-03-78, 211-45-65, 266-06-33.

Факс: 213-03-40, 211-44-01.

FINCO

Финансовая компания «ФИНКО»

(Российская Федерация, Москва) предоставляет украинским организациям и фирмам краткосрочные беспроцентные валютные кредиты под гарантийный рублёвый депозит. Депозит вносится на банковский счёт в Киеве.

Телефон представителя в Киеве: (044) 432-84-83.

Международный центр рыночных отношений и предпринимательства — Центр «РЫНОК» приглашает работников муниципальных органов управления, специалистов в области региональной экономики, статистики и размещения производительных сил на семинар:

«МЕТОДИКА КОМПЛЕКСНОГО РЕГИОНАЛЬНОГО АНАЛИЗА В РЫНОЧНОЙ ЭКОНОМИКЕ.

БИЗНЕС-КАРТА РЕГИОНА».

Семинар проводят ведущие ученые-практики Германии с 20 по 25 сентября 1992 г. Стоимость обучения — 5800 руб. (с учетом НДС).

Расчетный счет № 000609609 в ОПЕРУ Укрпромстройбанка г. Киева МФО 300012.

Контактные телефоны: 213-03-78, 211-45-65, 266-06-33.

факс: 213-03-40, 211-44-01.

Футбол. Кубок кубків

ПОДАРУНКИ «ЧОРНОМОРЦЯ» ТА «ІНФОСПОРТУ»

«Олімпіакос» (Пірей, Греція) — «Чорноморець» (Одеса, Україна). 0:1 (0:1). Пірей. Стадіон «Караїскакі». 17 вересня. 40000 глядачів. Суддя Б. Хіл (Англія).

«Олімпіакос»: Міртос, Пахаторідіс (Савідіс, 61), Каратохідіс, Мацібоніс, Блахос, Цалахідіс, Литовченко, Ціандакіс, Протасов, Карапіаліс, Бачіс (Батіста, 46).

«Чорноморець»: Суслов, Никифоров, Процюк, Букель, Лебідь, Парфенов, Цимбалар, Кулик, Кошелюк, Сак, Гусєв.

Гол: Сак (4). Попереджено його ж.

Ми дуже чекали цієї зустрічі, дякуючи в душі Українському зовнішньоекономічному товариству «Інфоспорт» (президент — Володимир Лашкул) — комерційному агентові Федерації футболу України, яке купило телетрансляцію з Греції. Тим самим зробивши вагомий подарунок мільйонам болільників у нашій державі.

Звісно, кортіло подивитись на гру команди, яку очолює наш славний земляк Олег Блохін, знову зустрітися з майстерністю Геннадія Литовченка та Олега Протасова.

Що ж, українські представники в грецькому клубі були на високому рівні. Литовченко відзначався особливою активністю: виконував стандартні положення. А Протасов спершу перебував у затінку. Але робив те, мабуть, навмисне, щоб приспати пильність одеської оборони. Надалі Олег був одним з найпомітніших і найкорисніших у складі господарів.

В цілому ж, якщо відверто, гра «Олімпіакоса» особливого захоплення не викликала. Така собі скромненька команда з потенціалом, який ледве на середній європейський рівень тягне. Одначе темпераменту, рухливості, емоцій у неї — океан.

Слід віддати належне «Олімпіакосу», бо в другому таймі він володів ініціативою, багато і бурхливо атакував. Лише один Карапіаліс мав чотири відмінних моменти уразити ціль. Але тричі він промахнувся, а одного разу блискуче зіграв Суслов.

А що ж гості? Вони, як на мене, просто молодці. Щоправда, заради справедливості слід сказати, що з голом «Чорноморцеві» пощастило. По-перше, сталося все це ще на перших хвилинах. Що завдало нищівного психологічного удару по команді, в якій виступають люди темпераментні й запальні. По-друге, сама ситуація була справжнім дарунком долі. Після майстерно пробитого Цимбаларем штрафного з місця правого крайнього Міртос не втримав м'яча в руках. А Сак із великим задоволенням і вмінням скористався ситуацією.

І після цього щасливого моменту протягом першого тайму одесити не тільки змінювали оборонні порядки, а й ішли вперед, показуючи суперникові, що на глухий захист збиватися не планують.

До речі, «Чорноморець» на останній хвилині першого тайму міг подвоїти рахунок і тим самим розставити всі крапки над «і». Це тоді, коли Цимбалар, одеський гармаш, пробив по воротах господарів метрів з тридцяти, помітивши, що воротар необачно залишив своє місце. Міртос, честь йому і слава, у незбагненному стрибку дотягся до м'яча і перевів його на кутовий.

І останнє. Всі ми, звичайно, віримо в кінцевий успіх одеситів. Але по-дружньому порадимо їм не розслаблятися в домашній грі. «Олімпіакос», склалося враження, з надією на порятунок не розлучився і зброї складати не збирається. Отож, необхідна пильність.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

З ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

Шашки. Першою серед жінок «чоловічий» гросмейстерський бал з міжнародних шашок здобула триразова чемпіонка світу харків'янка Ольга Левіна-Сухаревська, яка кілька років не грала у великих змаганнях. Вона повернулася додому після успішних виступів у двох чоловічих турнірах в Нідерландах.

Хокей. Знаменитий нападаючий хокейного клубу «Лос-Анджелес кінгз» Уейн Гретцьки знову опинився в лікарні з травмою спини. Гретцьки вже два роки лікує спину після травм, отриманих в сезонах 1989—1990 років і під час розиграшу Кубка Канади торік. Нинішня травма, однак, як заявив лікар команди Рональд Квінт, не має відношення до попередніх. «Вона з'явилася раптово. Ми не маємо ані найменшого уявлення, як це сталося», — сказав він.

Судячи з усього, Гретцьки травмував спину не в тренувальному таборі, де хокеїсти зібралися вперше в сезоні минулих вихідних. Гретцьки залишив табір у неділю, щоб відвідати свою дружину Жанет Джонс, яка в понеділок уранці народила їхню третю дитину.

Баскетбол. Київський «Будівельник» вийшов до наступного кола Кубка Європи. Українські баскетболісти в гостях і вдома переграли чемпіона Угорщини клуб «Залаєгерсегі» — 86:79 і 99:75. Тепер на киян чекає важкий іспит. Адже наступний їхній суперник — відома команда КНОРР (Болонья, Італія), нинішній володар почесного призу. У її складі зібрані зірки з багатьох країн континенту і США.

Теніс. У французькому місті Бордо проходить міжнародний турнір з призовим фондом 330 тисяч доларів. Приємний сюрприз підніс 18-річний киянин Андрій Медведєв. Спершу він переграв уславленого шведського ветерана Б'єрна Борга — 6:2, 6:2, який шість разів вигравав відкриті чемпіонати Франції і п'ять разів був чемпіоном Уїмблдону. А в другому колі український спортсмен вибив з боротьби росіянина Андрія Черкасова — 5:7, 6:2, 7:5. Перед цим Черкасов подолав авторитетного іспанця Еміліо Санчеса.

КРОСВОРД

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 5. Живописне зображення святого. 7. Вірш Святослава Гординського. 8. Старовинне місто у Пакистані. 9. Річка, на якій Тарас Трясило розгромив у 1630 році поляків. 10. Водоспад чи система водоспадів, що стікають уступами. 11. Давньоруська назва дирхема. 13. Короткий виклад наукової праці. 15. Художній музей у Мадриді. 17. Вид легкої кавалерії. 19. Чарівник або злий дух у віруванні гуцулів. 20. Футбольний клуб першої ліги. 22. Гора у Греції, де перебував Зевс та інші давньогрецькі боги. 24. Видатний російський адмірал, який своєю славою в значній мірі завдячує військово-морському мистецтву козаків. 27. Поема Володимира Сосюри. 28. Богиня кохання в міфології шумерів. 29. Французький історик XVII ст., автор опису Хотинської війни. 31. Дух — опікун жінок у давньоримських повір'ях. 32. Титул імператора Ефіопії. 33. Український художник у США, директор Української мистецької студії у Філадельфії.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Слов'янський першодрукар, який видав у Кракові в 1491 році перші українські книги. 2. Відомий грузинський футболіст, кращий футболіст Радянського Союзу 1980 року. 3. Військово-адміністративно-територіальна одиниця на землях Війська Запорозького. 4. Твір портретного жанру в Україні XVII—XVIII ст. 6. Річка, у якій хрестили киян. 12. Одиниця термодинамічної температури. 13. Галицько-волинський князь, який перший перейняв на себе титул царя. 14. Столиця дреговичів. 16. Зодіакальне сузір'я. 18. Грецька назва адміністративно-територіальної одиниці у Стародавньому Єгипті. 21. Плем'я, яке в часи Геродота жило в басейні Південного Бугу і яке деякі вчені вважають предками галичан. 23. Відомий український шахіст. 25. Штат у США. 26. Український церковний діяч, поет і перекладач, автор повного перекладу Біблії. 30. Поняття чи ідея, які вважаються істинними за будь-яких умов.

ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРД, НАДРУКОВАНИЙ 2 ВЕРЕСНЯ

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 5. Прилуки. 6. Єфремов. 7. Епіталама. 12. Стус. 15. Пата. 17. Тис. 18. Орт. 19. Уфа. 20. Апокриф. 21. Герег. 22. Трест. 23. Ордовик. 26. Лен. 27. Тил. 28. Мат. 29. Холм. 31. Норд. 33. Мадаполам. 35. «Покрова». 36. Прасоли.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Еріду. 2. Клуе. 3. Гера. 4. Гонта. 8. Пентатоніка. 9. Титло. 10. Люстр. 11. Мануфактура. 13. Титаренко. 14. Стокгольм. 15. Пластилін. 16. «Тангейзер». 24. «Дума». 25. Вотро. 30. Логос. 32. Оріль. 33. Марс. 34. Міст.

Телебачення

НЕДІЛЯ 20 вересня

I ПРОГРАМА УТ

9.30 В об'єктиві — тварини. Науково-популярні фільми «Острови джейранів», «Лисиця».
10.00 Художній фільм для дітей. «Руда фея».
11.05 С. Воробкевич. «Вірне кохання і пан начальник». Вистава Чернівецького українського музично-драматичного театру ім. О. Кобилянської.
13.00 УТН.
13.15 Зірки, на сцену!
13.55 Канал «Д».
14.55 Село і люди.
15.40 Зичимо щастя. Музична програма за листами глядачів.
16.40 Маю честь.
17.30 Свічадо. Науково-пізнавальна відеопрограма.
19.00 Чемпіонат України з футболу. «Динамо» — «Волинь». У перерві — 19.45 УТН.
20.45 Мультфільм «Пригода в королівстві». 14 серія.
21.15 Дніпро.
21.50 Ай Пі Київ. Реклама та інформація.
21.55 Вперше на екрані УТ. Художній фільм «Учора» (Польща).
23.30 УТН.
23.45 Телеспортарена.

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

8.00 З ранку раненько. Прем'єра мультфільму «Денвер — останній з динозаврів» (Франція).
8.30 Можливо все.
9.00 Ранкова зірка.
9.50 Світ на дозвіллі.
10.30 Під знаком Пі.
11.20 Нове покоління вибирає.
12.10 Минуле.
12.50 «Метаморфози живопису». Науково-популярний фільм. 7 і 8 серії.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.20 Студія «Політика» показує.
14.55 Клуб мандрівників.
15.45 Народні мелодії.
16.00 Панорама.
16.40 Телелоція.
16.55 Уолт Дісней представляє.
17.45 Новини.
18.05 Променад у Маріїнському.
19.00 Недільна кінопрограма. Новини кіно.
19.25 Вперше на телеекрані. Художній фільм «Зимова вишня-2».
21.00 Підсумки.
21.45 Спортивний уїк-енд.
22.00 Брейн ринг. У перерві — 23.00 Новини.
23.50 Авторалі Париж — Москва — Пекін.

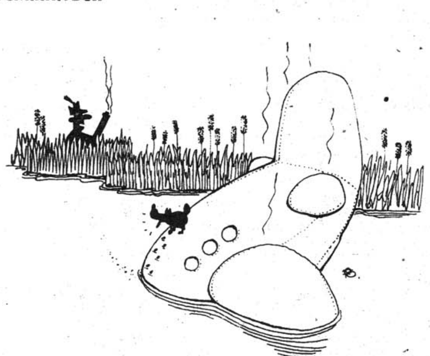
КАНАЛ «РОСІЯ», II ПРОГРАМА УТ

8.20 Фольклор. Невідомі культури.
8.50 Хочете, вірте...
9.20 Програма «Ескулап» представляє фільм «Для вас, дівчатка й хлопчики».
9.30 Селянське питання.
10.00 «Пригода в королівстві». Ляльковий мультфільм. 4 серія.
10.30 Ати-бати...
11.00 Бумеранг.
12.00 Кар'єра. Конкурс менеджерів.
13.00 Вісті.
13.20 Телетеатр Росії. У. Сароян. «Побиття немовлят».
14.50 Російська енциклопедія. Сергій Радонежський. Фільм 3.
15.20 Легка атлетика. Збірна Росії — збірна Англії.
15.40 У світі тварин.
16.40 Документальна панорама. Світло його зірки.
18.05 Домашній екран. Прем'єра художнього телефільму «Санта-Барбара». 75 серія.
18.55 Реклама.
19.00 Вісті.
19.20 Свято кожен день.
19.30 Обличчям до столиці.
19.45 Фільм-концерт «Вар'єте «Ялта».
20.00 Фестиваль класичних фільмів Голлівуду. «Шарада».
21.55 Реклама.
22.00 Вісті.
22.20 Спортивна карусель.
22.30 Апокриф.

IV ОСВІТНЯ ПРОГРАМА СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.30—15.05 Студія телепрограм «Тет-а-тет».
13.30 Мультфільм.
13.45 Художній фільм «Цілком таємно». Комедія.
15.05 Волейбол. Першість світової ліги. Чоловіки. Фінал.
16.05 Музика і мода.
17.05 «Хорезм». Документальний фільм.
17.15 Радіо «Труба».
17.45 Аншлаг, аншлаг. Ю. Шифрін.
19.10 Студія телепрограм «Тет-а-тет». Художній фільм «Міські піжони». Комедія.
20.55 Відеомузика.
21.10 Художній фільм «Презумпція невинності». Судова драма.

Посміхніться

Мал. Юрія ГОЛОВЧЕНКА.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДКОЛЕГІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, оглядач, завідуючий відділом культури; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДЯ, відповідальний секретар.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34.

⊙ Рукописів не повертаємо.
⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.

Загальний тираж 448.154

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Зам. 0311179.